

หลวงพ่อกับชาวต่างประเทศ

เป็นที่ยอมรับกันว่าหลวงพ่อกับครูบาอาจารย์ที่มีลูกศิษย์ลูกหาชาวต่างประเทศเป็นจำนวนมากโดยเฉพาะชาวตะวันตก ซึ่งคนไทยทั่วไปเรียกกันติดปากว่า “ฝรั่ง” และก็เป็นที่น่ายินดีที่ลูกศิษย์ฝรั่งของหลวงพ่อ ได้เป็นตัวแทนที่เข้มแข็งและมีประสิทธิภาพในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาให้กว้างไกลออกไปยังต่างประเทศ ชาวตะวันตกที่สนใจในการปฏิบัติภาวนา และการบรรพชาอุปสมบทในพระพุทธศาสนาฝ่ายเถรวาท ทวีจำนวนขึ้นเรื่อย ๆ ดังจะเห็นได้ว่ามีสำนักสาขาของวัดหนองป่าพงได้รับการจัดตั้งขึ้นแล้วหลายแห่งในประเทศตะวันตก เฉพาะที่ประเทศอังกฤษมีอยู่ ๔ สาขา สวิตเซอร์แลนด์ อิตาลี ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์ อีกแห่งละ ๑ สาขา โดยมีจำนวนพระสงฆ์ทั้งหมดประมาณ ๕๐ รูป และแม่ชีประมาณ ๑๕ คน

ส่วนในประเทศไทยมีวัดป่านานาชาติ ซึ่งเป็นวัดพระฝรั่งวัดแรกที่หลวงพ่อให้จัดตั้งขึ้นที่บ้านปungหวาย อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี โดยมีมุ่งหมายให้เป็นอาวาสสำหรับชาวต่างประเทศที่เข้ามาศึกษาและอุปสมบทในพระพุทธศาสนา ได้อบรมสั่งสอนกันเองนั้น และได้กลายเป็นสถานที่ดึงดูดความสนใจใคร่รู้ของชาวไทยไปด้วย ในแต่ละวันจึงมีผู้คนทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศเดินทางมาขอพักปฏิบัติธรรมอยู่มิได้ขาด บ้างก็มาพักในช่วงสั้นเพียง ๒-๓ วันเพื่อสัมผัสบรรยากาศพอรู้รสชาติแล้วก็จากไป บ้างก็มาพักเป็นอาทิตย์เป็นเดือนและในปี สำหรับชาวต่างประเทศนั้นมีจำนวนไม่น้อยและนับวันจะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ที่ยุติการเดินทางลง ด้วยการขอบรรพชา อุปสมบท ยอมละทิ้งถิ่นฐานบ้านช่องในต่างประเทศขอพักพิงในประเทศไทย เพื่อมุ่งมั่นแสวงหาบ้านอันแท้จริงของตัวเองต่อไปกระทั่งถึงปัจจุบัน (ปี พ.ศ. ๒๕๓๕) มีพระภิกษุ สามเณรประมาณ ๔๐ รูป จาก ๑๕ ประเทศ ได้แก่แคนาดา อังกฤษ สหรัฐอเมริกา เยอรมันนี ฮอลแลนด์ ฝรั่งเศส สวีเดน เดนมาร์ก ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ อิสราเอล ญี่ปุ่น ไต้หวัน สิงคโปร์ และมาเลเซีย จำนวนพระสงฆ์ที่พำนักอยู่ที่วัดป่านานาชาติมีประมาณ ๒๐ รูป นอกนั้นก็ผลัดเปลี่ยนกันไปอยู่ตามสาขาต่าง ๆ ของวัดหนองป่าพงบ้างและออกธุดงค์บ้าง

ภาษานั้นสำคัญไฉน

“หลวงพ่อสอนฝรั่งอย่างไร ในเมื่อท่านพูดภาษาอังกฤษไม่ได้ และลูกศิษย์ฝรั่งเองก็ไม่คุ้นกับภาษาไทย” คำถามทำนองนี้มีอยู่เสมอและหลวงพ่อก็มักตอบเปรียบเทียบกับฟังอย่างคมคายว่า

“น้ำร้อนก็มี น้ำฮ้อนก็มี ฮอทวอเตอร์ก็มี มันเป็นแต่ชื่อภายนอก ถ้าเอามือจุ่มลงไปก็ไม่ต้องใช้ภาษาหรอก คนชาติไหนก็รู้ได้เอง”

บางที่ท่านตั้งคำถามเอากับพวกช่างสงสัยในเรื่องเหล่านี้ว่า

“ที่บ้านโยมมีสัตว์เลี้ยงไหม อย่างหมาแมว หรือวัวควายอย่างนี้ เวลาพูดกับมัน โยมต้องรู้ภาษาของมันด้วยหรือเปล่า?”

“คำสอนของหลวงพ่อดีเด่นและตรงไปตรงมา ท่านย้ำการพิจารณาอารมณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน เราจึงหันไปให้ความสำคัญการเฝ้าดูจิตใจของตัวเองอย่างจริงจัง มากกว่าการเพียรพยายามอบรมสมณะในขั้นสูง ๆ ซึ่งสำหรับตัวเรา ล่อแหลมมากต่อการเกียกกาย”

ทุกข์เอง ข้าเอง

“..ท่านจะขอให้เราเป็นทุกข์เต็มทีเสียก่อน แล้วจึงพูดหรือแสดงอะไรสักอย่างออกมาให้เราเห็นอารมณ์ของตัวเอง แล้วเกิดความสำนึกขึ้นว่า ความทุกข์นี้ไม่ใช่เกิดจากปัจจัยภายนอก แต่เป็นปัญหาที่เราสร้างขึ้นมาเอง ป่อยครั้งที่ท่านพูดพลางหัวเราะพลาง แล้วเราก็สามารถฆ่าตัวเองได้ด้วย”

อีกวิธีหนึ่งที่หลวงพ่อบอกใช้ในการฝึกลูกศิษย์ก็คือ การให้ขึ้นธรรมาสน์เทศน์โปรดญาติโยม แม้ว่าพระรูปนั้นจะยังอ่อนพรรษาและประสบการณ์ก็ตาม เพราะนอกจากจะเป็นการฝึกให้เกิดความมั่นใจในตัวเองแล้ว ยังเป็นการทดสอบลูกศิษย์อีกทางหนึ่งด้วย ท่านอาจารย์สุเมโธก็เช่นกัน แม้จะเป็นพระฝรั่งพูดไทยยังไม่คล่องหลวงพ่อก็จัดให้ขึ้นธรรมาสน์

เทศน์ครั้งแรกก็...เก่ง

“...ครั้งแรกที่หลวงพ่อนิมนต์ขึ้นธรรมาสน์ เราก็รับปากว่าจะเทศน์ แต่ในที่สุดก็ต้องของด เพราะมีความวิตกกังวล กลัว ประหม่าและเครียดมาก ก็เลยต้องไปขอตัวกับหลวงพ่อ แต่นี่ก็เป็นสิ่งที่เตือนให้เราได้ว่า ไม่วันใดวันหนึ่งข้างหน้าเราต้องโดนจับขึ้นธรรมาสน์อีกแน่ ต่อมาคณะศรัทธาอำเภอม่วงสามสิบได้มาถวายป่าไม้ให้จัดสร้างเป็นวัด (ซึ่งปัจจุบันก็คือวัดป่าวิเวกธรรมชาน) เขานิมนต์หลวงพ่อไปอยู่วัด ท่านอาจารย์มหาอมรกับผมก็ได้ติดตามไปด้วย เมื่อไปอยู่ที่เสร็จแล้วก็กลับมาประชุมกันที่วัดบ้านในตัวอำเภอม่วงสามสิบ หลวงพ่อก็ประกาศว่า วันนี้จะให้พระสุเมโธขึ้นธรรมาสน์เทศน์โปรดญาติโยม คราวนี้หนีไม่ได้แล้วก็เลยต้องขึ้น แม้ว่าจะเทศน์ไม่ดีเท่าไร แต่ญาติโยมก็ชมว่าพูดเก่ง น่าฟัง ทำให้เรามีกำลังใจขึ้นบ้าง หลังจากนั้นหลวงพ่อก็เริ่มฝึกให้เทศน์ตามโอกาสต่าง ๆ เช่น งานกฐิน งานทอดผ้าป่า ให้เทศน์ช่วงที่สองดีสาม ผมพยายามพูดให้น้อยที่สุด ๒๐ - ๓๐ นาที แล้วรีบลงจากธรรมาสน์เลย”

ขัดกิเลสอเมริกัน

“...วันหนึ่งที่วัดบึงเขาหลวง หลวงพ่อสั่งให้ผมเทศน์ ๓ ชั่วโมง ห้ามลงก่อนหมดเวลาเลยต้องทำตามที่ท่านสั่ง พูดไปเรื่อย ๆ หยุดแล้วตั้งต้นใหม่หลายครั้ง จนไม่รู้จะเอาอะไรมาพูดภาษาก็ไม่ค่อยคล่อง ผู้ฟังก็นั่งหลับเป็นส่วนใหญ่ อันนี้ถือเป็นความเมตตาของหลวงพ่อ เพราะการทำอย่างนั้นช่วยแก้กิเลสได้ดีทีเดียว เนื่องจากขัดกับนิสัยของชาวอเมริกันเรา ซึ่งมีอัตตาสูง ความเชื่อมั่นในตัวเองมีมาก เวลาขึ้นธรรมาสน์ก็อยากจะเทศน์ให้น่าฟัง อยากจะให้ทุกคนฟังด้วยความ

ตั้งใจ แต่ถ้าเห็นโครงวงนอนหรือไม่ตั้งใจฟังก็อยากจะหยุดพูดทันที เป็นเพราะจิตใจเรายังมีความห่วงใยกับโลกธรรมอยู่”

ไม่เข้าท่า

“..การจัดให้ลูกศิษย์ขึ้นเทศน์นี้หลวงพ่อมักติดากอยู่ข้อหนึ่งคือ ห้ามเตรียมตัวเตรียมเนื้อหา ของเรื่องที่จะเทศน์ แต่ให้แสดงออกถึงสิ่งที่มีอยู่ในใจขณะนั้น ท่านสอนไม่ให้หวังอะไรจากการเทศน์ ไม่ใช่พูดเพื่อให้คนนับถือ หรือเกิดความชอบใจซาบซึ้ง ทั้งนี้ก็เพื่อไม่ให้มีอัตตาแอบเข้าไปในการแสดงธรรม

..มีอยู่ครั้งหนึ่งผมดีใจมาก เตรียมคำเทศน์ไว้นานอย่างละเอียด ล้วนแต่เรื่องดี ๆ ทั้งนั้น เมื่อเทศน์จบผมก็หลงภูมิใจตัวเองว่าเทศน์ได้ดีมาก แต่พอหลังจากธรรมาสน์เข้าไปกราบหลวงพ่อบุญ ท่านทำหน้าขมแล้วก็พูดว่า ไม่เข้าท่า อย่าทำอย่างนี้อีกต่อไป...”

รับน้อง

พระอาจารย์สุเมโธเป็นพระฝรั่งเพียงรูปเดียวอยู่ที่วัดหนองป่าพงนานถึง ๔ พรรษา จึงมีโอกาสได้ต้อนรับพระรุ่นน้อง โดยในปี พ.ศ. ๒๕๑๓ ได้มีชาวอเมริกันอีก ๒ คนเข้ามาบวชศึกษาพระธรรมวินัยที่วัดหนองป่าพงด้วย แต่อยู่ในช่วงเวลาสั้นราวหนึ่งปีทั้งคู่ก็ลาสิกขาไป ระหว่างที่บวชอยู่ พระรูปหนึ่งคือสุญญิกขุ (Jack Kornfield) ได้จัดบันทึกคำสั่งสอนอบรมของหลวงพ่อบุญไว้เป็นอันมาก ภายหลังได้นำไปเรียบเรียงและจัดพิมพ์ออกเผยแพร่ ทำให้ชื่อเสียงของหลวงพ่อบุญเป็นที่รู้จักในหมู่ชาวต่างประเทศมากยิ่งขึ้น ส่วนอีกคนหนึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านจิตวิทยา ผ่านการศึกษาธรรมมาแล้วหลายสำนัก มีนิสัยหวาดระแวงขี้สงสัย ชอบวิพากษ์วิจารณ์ติเตียนครูบาอาจารย์ต่าง ๆ เว้นแต่หลวงพ่อบุญรูปเดียวเท่านั้นที่เขาเคารพเทิดทูนเอาไว้ หลังจากสึกแล้ว คนนี้ก็กลับไปอยู่กรุงเทพฯ เมื่อได้พบชาวต่างประเทศที่มีความสนใจในพระพุทธศาสนาและกำลังแสวงหาครูบาอาจารย์ เขามักแนะนำให้มาฝากตัวเป็นลูกศิษย์ของหลวงพ่อบุญที่วัดหนองป่าพงเสมอ

นอกเหนือจากคำสั่งสอนและบุคลิกของหลวงพ่อบุญเองแล้ว องค์ประกอบที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งที่ดึงดูดชาวต่างประเทศให้ทยอยกันมาสู่สำนักหนองป่าพง และขอบรรพชาอุปสมบทด้วยนั้นก็คือ พระอาจารย์สุเมโธ ซึ่งท่านต้องรับหน้าที่เป็นทั้งล่ามเป็นทั้งพระพี่เลี้ยงแก่ชาวตะวันตก และที่สำคัญต้องเป็นแบบฉบับและตัวอย่างที่ทำให้ผู้มาใหม่มีความหวังเกิดความมั่นใจว่า การดำรงสมณเพศนี้ไม่เหลือวิสัย เหตุนี้เองทำให้พระฝรั่งในวัดหนองป่าพงเพิ่มจำนวนขึ้นเรื่อย ๆ

ต่อมา มีสามเณรชาวอังกฤษชื่อไมเคิลบวชจากอินเดียมาขอกราบคารวะ หลวงพ่อบุญถามสามเณรว่า “พูดไทยได้หรือเปล่า?” สามเณรไมเคิลตอบว่า “ได้นิดหน่อย” ท่านถามต่อไปว่า “บวชจากไหน” สามเณรตอบว่า “บวชมาจากตดใหม่” ฟังกันไม่รู้เรื่องว่าแปลว่าอะไร ต้องหันกลับไปถามพระฝรั่งซึ่งทำหน้าที่ล่ามให้ช่วยถามเป็นภาษาอังกฤษ จึงได้ความว่าบวชมาจากตดใหม่

คือต้นศรีมหาโพธิ์ที่พุทธคยาอินเดีย หลวงพ่อก็ได้เมตตาให้สามเณรรับศีลใหม่ให้ถูกต้องตามแบบฉบับของไทย

สืบททห้ำสหรือจะกลัว

ในจำนวนพระชาวต่างประเทศที่มาบวชในสมัยนั้น มีชาวญี่ปุ่นรูปหนึ่งนามเดิม มิตซุโอะ ชิบายาชิ ซึ่งคนไทยออกเสียงยากหน่อย หลวงพ่อจึงจับเค้าชื่อเก่ามาเรียกใหม่ว่า “ท่านสืบททห้ำส” หลังจากได้ผ่านการฝึกอบรมเป็นสามเณรนานพอสมควรแล้ว ในหน้าแล้ง พ.ศ. ๒๕๑๘ “สืบททห้ำส” ได้กลายเป็นพระต่างประเทศรูปแรกที่ได้อุปสมบทโดยมีหลวงพ่เป็นพระอุปัชฌาย์ แล้ววันนั้นได้รับฉายาใหม่ว่า คเวสโก

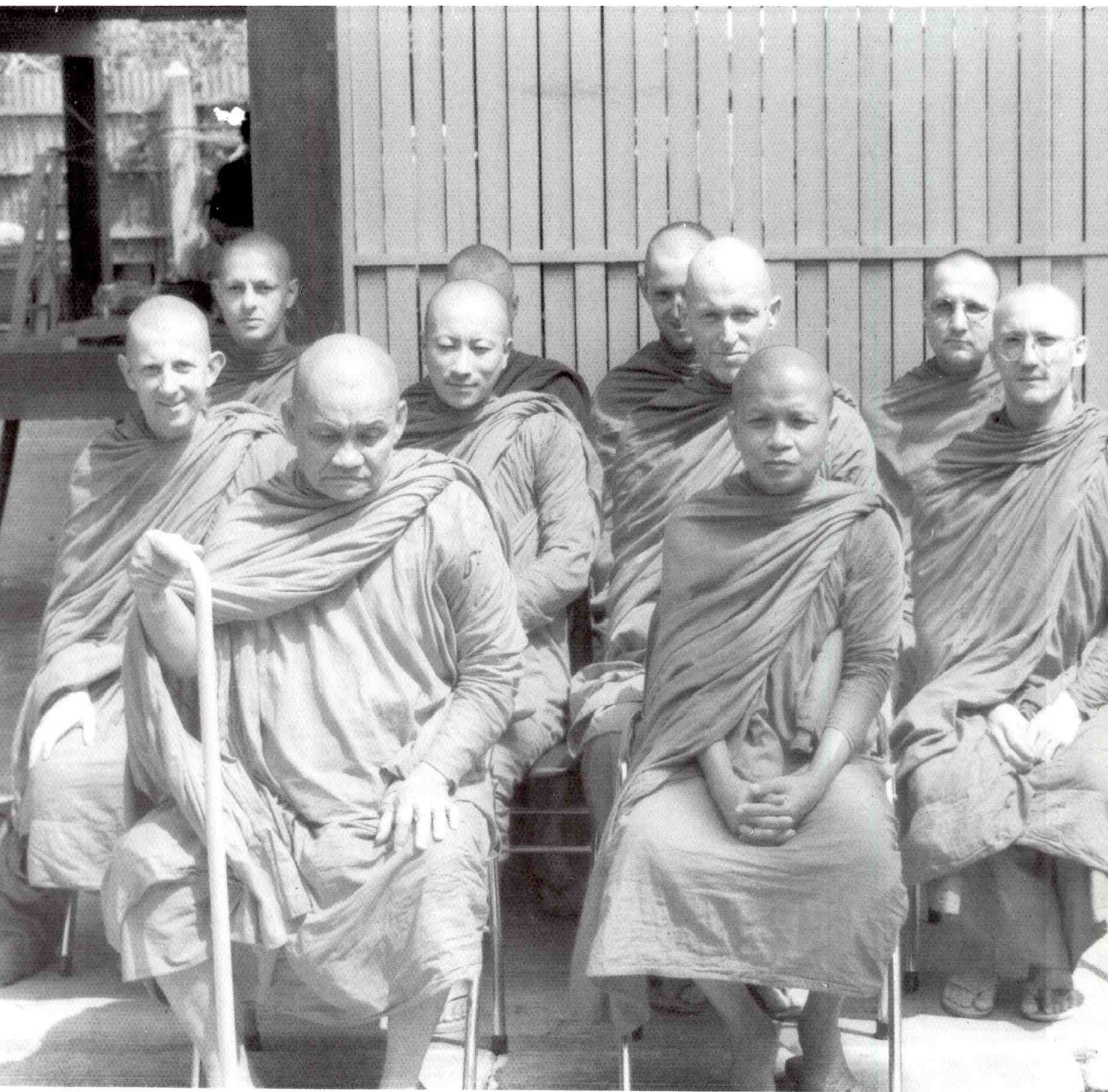
ปัจจุบันนี้ พระอาจารย์คเวสโกรับหน้าที่เป็นเจ้าอาวาสวัดป่าสุนันทวนาราม อ.ไทรโยค จ.กาญจนบุรี (สาขาสารงที่ ๔ ของวัดหนองป่าพง) ท่านได้พูดถึงความรู้สึกของท่านในวันแรกที่มาถึงวัดหนองป่าพงว่า

“พอดีพระภิกษุสามเณรกำลังเดินออกบิณฑบาตเห็นท่านเดินเป็นแถวอย่างสำรวจมรรวังก็รู้สึกประทับใจ ตรึงตาตรึงใจมองดูแล้วก็สวยงามจริง ๆ เลยทีเดียว เป็นภาพที่ไม่เคยเห็นมาก่อน จากนั้นก็เดินเข้าไปในบริเวณวัด ไปพบทางเดินที่สะอาดเรียบร้อย เดินสบาย ไม่มีกิ่งไม้ ใบไม้ เป็นที่รกตา ทำให้ประทับใจมากยิ่งขึ้น คิดว่าพระอาจารย์เจ้าอาวาส ต้องเป็นพระที่ดี มีระเบียบวินัยเคร่งครัดจริง ๆ”

ก่อนมาสู่สำนักวัดหนองป่าพง พระอาจารย์คเวสโกเป็นนักท่องเที่ยวยุคที่มีประสบการณ์ชีวิตโชกโชกน หลังจากท่านได้เดินทางไปอยู่ประเทศเนปาลหลายเดือนกับเพื่อนนักปีนเขา ต่อมาได้ไปเที่ยวประเทศอินเดีย ที่อินเดียท่านได้มาสนใจในศาสนาตะวันออกเป็นครั้งแรก และเริ่มฝึกสมาธิในสำนักของพวกโยคี ในที่สุดเมื่อวิชาหมดอายุแล้ว ไม่อาจอยู่ในประเทศอินเดียได้ต่อไป จึงตัดสินใจเดินทางมาประเทศไทย เพื่อศึกษาพระพุทธศาสนา

เมื่อได้มาบวชเป็นลูกศิษย์หลวงพ่ในวัดหนองป่าพงแล้ว พระอาจารย์คเวสโกได้ฟังธรรมเทศนาสั้น ๆ จากหลวงพ่ก็เกิดความประทับใจเป็นอันมาก มีความรู้สึกว่าหลวงพ่เป็นคนที่มีความพิเศษกว่ามนุษย์ที่เคยพบมา เป็นพระแท้ ๆ จิตใจเป็นทองคำอันบริสุทธิ์มีน้ำหนักมีค่าจริง ทำให้พระอาจารย์คเวสโกทุ่มเทความตั้งใจทั้งหมดไว้ที่วัดหนองป่าพง และท่านยังจำธรรมเทศนาที่ประทับใจในครั้งนั้นได้ดี หลวงพ่สอนว่า

คนเรามันโง่หลาย เทียบตามเงาของตัวเองเสียเป็นส่วนมาก ถ้าหากว่าเรารู้จักตามหาจิตใจของเรา เหมือนกับตามหาแนวอื่น ๆ ป่านนี้เราก็ไปไกลแล้ว คนเรานี้หลงทาง จิตใจโหดร้ายก็ไม่มีรู้สึกตัว จิตใจเป็นทุกข์เดือดร้อนก็ไม่มีรู้จัก มันมืดแต่เสริมต่อเอาของไม่ดีใส่ตัวเราอยู่เรื่อย ๆ ฉะนั้น วัดหนองป่าพงจะเป็นที่ขจัดกวาดเอาของไม่ดีออกจากจิตใจ ใฝ่หามองดูใจตัวเองตลอดนั่งสมาธิ เดินจงกรม สวดมนต์ไหว้พระ นี่เป็นหลัก ต้องทำอย่างนี้ทุก ๆ คน

“ไม่ได้เทศน์ให้เขาฟังมาก พาเขาทำเลย
ทำดีได้ดี ถ้าทำไม่ดี ก็ได้ของไม่ดี
เมื่อทำจริง ๆ ก็เลยได้ดี เขาก็เลยเชื่อ”

และหลวงพ่อก็กำลังใจต่อการปฏิบัติธรรมว่า

“สืบทอดหาลิขิตไม่ต้องกลัวหรอก มันยังมีตา มีแข้ง มีขา มีมือ อวัยวะต่าง ๆ ทุกสิ่งทุกส่วน พร้อมอยู่แล้ว รับรองว่าต้องปฏิบัติได้ ต้องมีประโยชน์ให้บ้างไม่มากนักน้อย การแนะนำเป็นเพียง ลมปาก ตัวหนังสืออ่านแล้วก็แล้วไป สู้ปฏิบัติเลยไม่ได้ ลงมือเดี๋ยวนี้แหละ จะเกิดความจริง จะพบ สิ่งที่ดีแน่นอนได้ นี่เองจะได้พบคำสอนของพระพุทธเจ้า...”

ยิ่งอยู่ไปนาน ๆ ความศรัทธาในตัวหลวงพ่อก็ยิ่งเพิ่มพูน เมื่อมีโอกาสได้อุปฐากหลวงพ่อก่อน เวลาที่ท่านอาพาธ พระอาจารย์คเวสโกก็ทำหน้าที่พระอุปฐากด้วยความรู้สึกกตัญญูรู้คุณเต็มเปี่ยม

“หลวงพ่เหมือนพ่อแม่ เราควรพร้อมที่จะตายแทนท่านได้ ท่านให้อะไร ๆ แก่เราหลาย อย่าง ถ้าจะพูดอย่างไทย ๆ ก็คือชุบชีวิตใหม่ให้แก่เรา เหมือนเรากำลังถูกบ่อทรายดูด กำลังจะ กลืนชีวิตของเราให้จมลงไปทีละน้อย ๆ แต่แล้ว หลวงพ่อก็ยื่นมือคว้าตัวเราไว้ ดึงให้ขึ้นไป ให้พ้น ความตายนั้น แค่นั้นเองตอบเท่านี้จึงคิดว่ามันเล็กน้อยเกินไป...”

ของดี คนสบาย

ท่านอาจารย์ปริโส ซึ่งในอดีตเป็นหนุ่มนักดนตรีเพนजरชาวออสเตรเลีย และปัจจุบันเป็น ประธานสงฆ์วัดป่าวนโพธิญาณ สาขาที่ ๘ ของวัดหนองป่าพง เป็นอีกรูปหนึ่งที่ได้เมตตาเล่า ประสบการณ์ของท่านสมัยมาถึงวัดหนองป่าพงเป็นครั้งแรกเมื่อ ๑๖ ปีก่อนให้ฟังดังนี้

“..พอผ่านเข้าประตูวัดหนองป่าพงเป็นครั้งแรกก็เกิดความรู้สึกประหลาดใจ ความประทับใจ เกิดขึ้นเมื่อเห็นบริเวณสถานที่ แม้จะเป็นป่ามีต้นไม้หนาแน่น ถนนหนทางเดินนั้นก็ดูสะอาดไม่มีอะไร เกะกะสลายตา สะอาดเรียบร้อยมาก ทำให้จิตใจสงบสบาย

จากนั้นก็ไปเห็นกุฏิศาลาอันเป็นแสนสะอาดที่สุด วัดหนองป่าพงนี้มีระเบียบวินัยมาก จริง ๆ พอตกเย็นได้เห็นพระเณรออกมาทำกิจ ท่านเรียบร้อยดีมีกิริยาสำรวม ไม่ตื่นเต้นอะไรเลย อาตมาเคยไปวัดอื่น พอพระเณรเห็นพวกฝรั่งก็รีบเข้ามา เข้ามาพูดภาษาอังกฤษบ้าง ถ้ามารู้เรื่อง บ้างไม่รู้เรื่องบ้าง ทำเหมือนกับว่าพวกฝรั่งมีของดีอะไรอย่างนั้น แต่ที่วัดหนองป่าพง บรรดาพระ สงฆ์ ญาติโยม พ่อชาว แม่ชี ไม่เห็นมีใครสนใจกับฝรั่งอย่างอาตมา ท่านนั่งสำรวม เดินก็สำรวม มีกิจอันใดต้องทำก็ทำไป ถ้ามก้เงยหน้ามาพูดด้วย ไม่มีอาการตื่นเต้นอะไรเลย มีความรู้สึก ว่า ท่านเหล่านี้ต้องมีของดีแน่ เกิดศรัทธาขึ้นอย่างมากเลยต้องวิ่งตาม พระที่นี้ท่านมีของดีเราก็ต้อง วิ่งตาม พระที่วัดนี้ท่านก็มีเมตตาดีมาก ไม่ให้พักที่ตึกนัก สบายนัก ถ้าอยู่เกิน ๓ วันต้องโกนผม นุ่ง ขาวห่มขาวรักษาความบริสุทธิ์ ทำความเพียร เติบงาม นุ่งสมาธิ ตามที่พระท่านพาทำ อยู่ได้ สักเดือนกว่าท่านก็พาไปกราบหลวงพ่อกับรู้สึกประทับใจมากเมื่อได้เห็นท่านเป็นครั้งแรก ท่านเหมือน เป็นคนวิเศษ บุคลิกคนเรานั้นสำคัญเป็นพิเศษ คนที่ฝรั่งจะยอมรับได้นั้นต้องมีลักษณะพิเศษอยู่ มาก อาตมาเป็นนักท่องเที่ยวยาวไปมา ๒๐ ประเทศ เคยได้พบเห็นคนมากมายหลายระดับ แต่รู้สึก เฉย ๆ เห็นว่านั่นคือคน มีการพูด ความคิดที่ไม่ผิดแปลกไปกว่าเรา แต่หลวงพ่ไม่เหมือนกับคนอื่น

ยืงนาน ๆ ก็ยืงเด่น เพราะว่าท่านมีความเป็นตัวของตัวเอง มีจิตเป็นอิสระ ไม่เคยเห็นท่านเป็นทุกข์ ไม่เคยเห็นท่านเป็นทาสของอะไร ท่านมีจุดยืนของตัวเองอย่างหาได้ยาก ไม่ขึ้น ๆ ลง ๆ เป็นคนสบายสบายจริง ๆ ไม่ใช่เดี๋ยวลสบาย เดี๋ยวลไม่สบายอย่างพวกเรา จึงทำให้เกิดความประทับใจมาก เกิดความสนใจที่จะเสียสละเวลา มอบตัวเป็นลูกศิษย์ของท่าน”

ที่สุดแห่งการค้นหา

และนี่คือความประทับใจในตัวหลวงพ่อ ของพระอาจารย์ชยสาโร รองเจ้าอาวาสวัดป่านานาชาติ

“เมื่อก่อนอาตมาเป็นนักแสวงหา ออกจากบ้านตั้งแต่อายุ ๑๗ ปี ไปกรรขำทวิปไปเรื่อย จนถึงประเทศอินเดีย ไม่แน่ใจเหมือนกันว่าตัวเองกำลังแสวงหาอะไรหรือใคร รู้แต่ว่าถ้ายังไม่เจอจะหยุดไม่ได้ แต่ไม่ว่าจะไปอยู่ที่ไหนมีประสบการณ์อย่างไรก็ได้แต่ปฏิเสธว่า ยัง ยังไม่ใช่ แสวงหาไปเรื่อย จนกระทั่งกลับไปอังกฤษ ได้พบท่านอาจารย์สุเมโธ รู้สึกเลื่อมใสท่านเลย หยุดได้ถึง ๓ เดือน จำพรรษาที่ท่าน ออกพรรษาแล้วจึงขออนุญาตมาประเทศไทยเพื่ออุปสมบท ที่แรกไปวัดป่าอื่น ๆ ก่อน(นิสสัยเก่า) แต่เหมือนกับมีอะไรดึงดูดมาวัดหนองป่าพงอยู่ตลอดเวลา

อาตมามาถึงวัดดอนบม่าย วันนั้นเป็นวันเพ็ญเดือนอ้าย พระเพ็งลงจากโบสถ์หลังจากสวด ปาฏิโมกข์เสร็จ พระฝรั่งรูปหนึ่งพาไปโกนหัว แล้วไปกราบหลวงพ่อ ขณะนั้นท่านกำลังนั่งฉันน้ำร้อน และคุยกับแขกที่ได้ถุณกุฎิ อาตมาเห็นท่านครั้งแรกรู้สึกทันทีเลยว่า ใช่แล้ว ท่านไม่เหมือนใครที่เรา เคยรู้จัก เหมือนครั้งแรกที่เห็นภูเขาหิมาลัย หรือน้ำตกใหญ่ ๆ หรืออะไรที่เป็นธรรมชาติอันโดดเด่น

ภูเขาหรือราชสีห์ รู้สึกว่าตัวเองและทุกคนที่นั่งห้อมล้อมตัวท่านมีอะไรไม่ปกติหรือเศร้าหมอง หลวงพ่อคนเดียวที่มีความเป็นปกติอย่างน่าอัศจรรย์

หลวงพ่อนำน้ำร้อนหมดไปครึ่งถ้วยก็กวักมือเรียกอาตมาเข้าไปหา และส่งถ้วยน้ำร้อนของท่านให้ดื่มต่อ อาตมาคลานเข้าไปกราบรับถ้วยน้ำร้อนจากมือท่าน รู้สึกว่าน้ำตาซึม เลยก้มหน้าด้วยความประหม่า แต่ในใจนั้นตื่นตันด้วยความปลื้มปิติ บอกตัวเองว่า เจอแล้ว ครูบาอาจารย์ที่เราแสวงหา ที่นี้เราหยุดได้แล้ว”

พระอาจารย์ชยสาโรเล่าต่อว่า หลวงพ่อไม่ต้องสอนอะไรมาก ท่านจะพูดเพียง ๒ – ๓ คำให้เราเก็บเอาไปคิดพิจารณา อย่างเช่นครั้งหนึ่ง อาตมากำลังกวาดลานวัดอยู่ ท่านผ่านมาพบเข้าก็ถามว่า “ซ็อน สบายไหม”

ชื่อเดิมของอาตมาคือ ชอน (Shaun) หลวงพ่อก็เรียกว่าซ็อน

อาตมากราบเรียนว่า “สบายครับ หลวงพ่อ”

“สบายดีไหม” ท่านถามต่อเหมือนกับย่า

“สบายดีครับ” อาตมากราบเรียนยืนยัน

“สบายดี ไม่ดี” หลวงพ่อกลับพูดเสียอย่างนั้นแล้วก็เดินจากไป อาตมายืนงง ไม่เคยได้ยินใครพูดว่าสบายดีไม่ได้มาก่อน เดินจงกรมอยู่ตั้งนานจึงได้เข้าใจ ตอนนั้นบวชใหม่กิเลสยังเยอะก็สบายดี คงเป็นเพราะเราตามกิเลส ซึ่งเป็นการไม่ดี ถ้าปฏิบัติจริง ๆ แล้วกิเลสย่อมเดือดร้อน ไม่สบายดีหรอก

โดนลูกถีบ

พระอาจารย์ญาณธมฺโม ชาวออสเตรเลีย ศิษย์รุ่นเดียวกับพระอาจารย์ชยสาโร ดูเหมือนจะประทับใจในบทเรียนอันดุเดือดถึงลูกถึงคน ที่ได้รับจากหลวงพ่อยิ่งนัก ท่านได้เล่าประสบการณ์ตอนหนึ่งระหว่างอยู่กับหลวงพ่ที่วัดหนองป่าพงให้ฟังว่า

“...วันหนึ่งอาตมามีเรื่องขัดใจกับพระรูปหนึ่ง รู้สึกโกรธ หงุดหงิดอยู่ทั้งวัน รุ่งเช้าไปบิณฑบาตก็เดินคิดไปตลอดทาง ขากลับเข้าวัดพอดีเดินสวนทางกับหลวงพ่อ ท่านยิ้มและทักอาตมาเป็นภาษาอังกฤษว่า กู้ด มอร์นิง ซึ่งทำให้อารมณ์ของอาตมาเปลี่ยนทันที ที่กำลังขุ่นมัวหงุดหงิดกลับเบิกบาน ปลื้มปิติที่หลวงพ่ทักเรา”

ถึงเวลาสวดมนต์ทำวัตรเย็น หลวงพ่อให้อาตมาเข้าไปอุปัฏฐากถวายการนวดที่กุฏิของท่านเป็นการส่วนตัว อาตมารู้สึกตื่นเต้นดีใจมากกับโอกาสใกล้ชิดอยู่สองต่อสองที่ท่านได้ยากอย่างนั้น เพราะเราเป็นพระใหม่ แต่ขณะที่กำลังถวายการนวดอยู่อย่างตั้งอกตั้งใจและปลื้มปิติ ทันใดนั้นเองอย่างไม่ทันรู้เนื้อรู้ตัว หลวงพ่ก็ถีบเบรียงเข้าที่ยอดดอกซึ่งกำลังพองโตด้วยความรู้สึกภาคภูมิใจของอาตมาจนลืมนั่งกระแทก แล้วท่านก็ตำหนิว่าจิตใจไม่มั่นคง พ่ไม่ได้ตั้งใจก็ขัดเคือง หงุดหงิดเมื่อได้ตามปรารภนั้นก็ฟูฟ่อง ผมฟังท่านดูไปหลาย ๆ อย่างแล้ว ร้องไห้เลย ไม่ใช่เพราะโกรธหรือเสียใจ แต่ซาบซึ้งเพราะสำนึกในพระคุณของท่าน หลวงพ่เมตตามากที่ช่วยชี้กิลเลสของเราไม่เช่นนั้นเราก็คงมีดบาดมองไม่เห็น คงเป็นคนหลงอารมณ์ไปอีกนาน...”

ทิ้งไม่เหลือ

ในบันทึก “รำพึงถึงความหลังกับพระอาจารย์ชา” พระอาจารย์ชมธมฺโม ลูกศิษย์ชาวอังกฤษรุ่นอาวุโสของหลวงพ่ได้เล่าถึงวิธีการสอนให้ลูกศิษย์รู้จัก “ปล่อยวาง” ด้วยเทคโนโลยีพื้นบ้านไว้ในเรื่องราวต่อไปนี้

“หลวงพ่ดูแลพวกเราอย่างดี ถึงแม้ว่าบางครั้งท่านจะดุคำหรือเย้ยหยัน หรือทำให้เราหันกลับมาสู่ความเป็นจริงในแบบอื่น ๆ แต่เราก็ไม่รู้สึกละอายใจ นอกไปจากว่าเบื้องหลังการกระทำเหล่านี้ก็คือ ความห่วงใยอย่างจริงจังลึกซึ้งที่มีต่อสวัสดิภาพของเรานั้นเอง อย่างน้อยเราก็รู้สึกเช่นนี้ หลังจากหลวงพ่กลับมาจากบิณฑบาต ท่านพักผ่อนให้หายเหนื่อยแล้วท่านชอบเดินไปรอบ ๆ วัดในตอนเช้าหลังจากออกบิณฑบาต ขณะที่พระรูปอื่น ๆ ซึ่งออกไปบิณฑบาตไกลเพียงกลับ และมีการเตรียมอาหาร บางครั้งหลวงพ่จะเดินตามลำพัง แต่ท่านมักจะกวักมือเรียกใครสักคนให้ไปกับท่านมากกว่า ถ้าหากเรากำลังมีความยุ่งยากหรือกำลังเรวรน ท่านก็อาจจะพอใจที่จะเลือกเราเป็นเพื่อนเดิน ตอนที่อาตมากำลังมีความยุ่งยาก ท่านก็จะพาอาตมาไปเดินด้วย ๒ - ๓ วัน และในขณะที่อาตมามีปัญหาในการเข้าใจท่าน การที่ต้องเดินข้าง ๆ ท่านเยื้องไปข้างหลังเล็กน้อยตามประเพณีที่ทำกันนั้น ไม่ได้ช่วยอะไรเลย แต่การได้ติดต่อกับใกล้ชิดท่านเป็นส่วนตัวนี้ทำให้อาตมายินดีมาก มีอยู่วันหนึ่งขณะที่เราเดินเข้ามาใกล้ประตูใหญ่ข้างหน้าเพียง ๒ คน ท่านก็เริ่มวุ่นวาย

กับการจัดนั้นจัดนี้ให้เข้าที่เข้าทาง อาตมาจำได้ว่ามีกิ่งไม้หนักที่ขรุขระและยาว ซึ่งท่านต้องการให้เอาออกไปจากทางเดิน ท่านยกไม้ยกมือทำท่าทางให้อาตมาจับปลายไม้ข้างหนึ่งและท่านก็ยกปลายอีกข้างหนึ่ง แล้วในขณะที่เรายกมันขึ้นไว้พร้อมที่จะเหวี่ยงทิ้ง ท่านก็เงยหน้าขึ้นมอง แสงอาทิตย์ยามเช้าอาบทั่วตัวท่าน ท่านถามว่า “หนักไหมละนี่” และถามอีกครั้ง ขณะที่เราเหวี่ยงมันเข้าไปในป่าว่า ตอนนี้ล่ะเป็นไง หนักไหม ท่านสอนเราให้เห็นธรรมชาติในทุกๆ สิ่งอย่างนี้เอง สอนเราให้หัด การปล่อยวาง และให้เห็นทุกอย่างที่เราพูดหรือทำในการปฏิบัติ”

ฝึกงาน

หลวงพ่อบุญเป็นผู้นิยมสายตาอันกว้างไกล ท่านได้คาดการณ์อนาคตเอาไว้ ปรารถนาถึงความสนใจของชาวต่างชาติที่มีต่อพระพุทธศาสนา ซึ่งนับวันจะทวีขึ้น เห็นได้จากจำนวนที่มาสู่สำนักวัดหนองป่าพง สมควรที่จะเตรียมการปกครอง และอบรมสั่งสอนกันเองต่อไปในอนาคต ท่านจึงเริ่มฝึกพระอาจารย์สุเมโธในการเป็นผู้นำ โดยในปี พ.ศ. ๒๕๑๔ หลวงพ่อให้นักบวชชาวต่างชาติทั้งหมด ๗ รูป ที่มีอยู่ในวัดหนองป่าพงไปจำพรรษาที่วัดถ้ำแสงเพชร มีพระอาจารย์สุเมโธเป็นหัวหน้า แต่หลวงพ่อก็มิได้ทอดทิ้ง มีเมตตาไปเยี่ยมให้กำลังใจอยู่เสมอ

ส่วนตัวพระอาจารย์สุเมโธเองนั้น กลับรู้สึกเบื่อหน่ายในภารกิจ และความรับผิดชอบที่หลวงพ่อได้มอบหมายให้ พอถึงพรรษาที่ ๖ จึงได้ขออนุญาตหลวงพ่อ ปลีกตัวไปจำพรรษาที่วัดเขาฉลาก จังหวัดชลบุรี เมื่อออกพรรษาแล้วก็ได้กราบลาไปธุดงค์ที่ประเทศอินเดีย แต่ประสบการณ์ชีวิตในระหว่างการเดินทางธุดงค์ที่ประเทศอินเดียเป็นเวลา ๖ เดือน ทำให้พระอาจารย์สุเมโธ เกิดความรู้สึกคิดถึงเมืองไทยและหลวงพ่อบุญขึ้นอย่างจับจิตจับใจ เพราะได้ตระหนักในความเมตตาอันใหญ่หลวงของท่าน ที่ได้อุทิศตนปฏิบัติกิจในพระศาสนา เพื่ออำนวยความสะดวกแก่เพื่อนมนุษย์ ความกตัญญู กตเวทิตาคุณต่อหลวงพ่อและแผ่นดินไทย ได้บังเกิดขึ้นมาท่วมท้นในจิตใจของพระอาจารย์สุเมโธ ทำให้ท่านตัดสินใจเดินทางกลับวัดหนองป่าพง มอบกายถวายชีวิตคืนแก่หลวงพ่อ สุดแล้วแต่ท่านจะบัญชา จะให้อยู่ที่ไหน ทำอะไร ขอยอมรับทั้งหมดโดยไม่มีเงื่อนไข

กำเนิดวัดป่านานาชาติ

ปี พ.ศ. ๒๕๑๘ หลวงพ่อดำริที่จะตั้งวัดสำหรับชาวต่างชาติโดยเฉพาะ เนื่องด้วยจำนวนพระเถระอีกทั้งปะชาผู้เตรียมตัวบวชที่วัดหนองป่าพงในเวลานั้นมีจำนวนมาก และนับวันจะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ และท่านได้เริ่มวางแผนระยะยาวในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาไปยังประเทศตะวันตกด้วย เพราะเห็นว่าพระอาจารย์สุเมโธ เป็นผู้ถึงพร้อมด้วยอายุพรรษาและประสบการณ์ พอที่จะเป็นผู้นำหมู่คณะได้ เพราะได้รับการฝึกหัดให้รู้จักวิธีบริหารวัด การทำสังฆกรรม การก่อสร้างซ่อมแซม การเทศนาอบรมสั่งสอน ตลอดจนกิจอื่น ๆ ที่จำเป็นของพระสงฆ์มาแล้วเป็นอย่างดี แม้พระรุ่นหลัง ๆ ก็ได้รับการฝึกหัดมาในทำนองเดียวกัน หลวงพ่อจึงมีความเห็นว่าลูกศิษย์ฝรั่งเหล่านี้ เมื่อมี

คณะสงฆ์และญาติโยม วัดป่านานาชาติ ปี พ.ศ. ๒๕๑๙

ประสบการณ์พอสมควร ก็สามารถกลับไปเผยแผ่พระพุทธศาสนาในบ้านเกิดเมืองนอนของตน เป็นการแบ่งเบาภาระหน้าที่ของท่านอีกทางหนึ่งด้วย เหตุผลอีกประการหนึ่งก็คือ เมื่อพระชาวต่างชาติในวัดหนองป่าพงเพิ่มจำนวนมากขึ้น การแยกไปตั้งวัดต่างหาก เพื่อชุมชนที่มีภาษาและวัฒนธรรมใกล้เคียงกันได้ปกครองตนเอง ย่อมทำให้ความเป็นอยู่กลมกลืนราบรื่นกว่าอยู่ที่วัดหนองป่าพง

ระหว่างนั้นได้มีทายกมาถวายที่ดินบริเวณปากกุดหวายริมฝั่งแม่น้ำมูล เพื่อให้หลวงพ่อดำตั้งเป็นวัดสาขาแห่งใหม่ ท่านอาจารย์สุเมโธจึงคิดจะนำพระเถระฝรั่งไปมบাত্রที่นั่น เพื่อสำรวจสถานที่ด้วย แต่หลวงพ่อกลับแนะนำให้ไปป่าช้าบ้านบุงหวาย ซึ่งอยู่ห่างจากวัดหนองป่าพงประมาณ ๗ - ๘ กิโลเมตร เพราะถ้ามีปัญหา ก็จะติดต่อกันได้สะดวก และอีกประการหนึ่งชาวบ้านบุงหวายหลายคนก็เป็นอุบาสกอุบาสิกา ที่ไปฟังธรรมรักษาศีลที่วัดหนองป่าพงเป็นประจำทุกวันพระอยู่แล้ว พอจะอาศัยอาหารบิณฑบาตและการอุปถัมภ์อุปฐากอื่น ๆ ได้ด้วย

ใกล้เข้าพรรษาในปีนั้น คณะทายกทายิกากลับบ้านบุงหวายได้ไปกราบหลวงพ่อดำ เพื่อขออาราธนาให้พระฝรั่งลูกศิษย์เหล่านั้น อยู่จำพรรษาที่ป่าช้าบ้านบุงหวายต่อ ซึ่งหลวงพ่อก็ตอบตกลง ชาวบ้านจึงช่วยกันจัดสร้างกุฏิเสนาสนะเป็นกระต๊อบเล็ก ๆ และศาลามุงหญ้าถวายเป็นที่อาศัยได้ชั่วคราว

แรกที่เดียวหลวงพ่อดำตั้งชื่อสำนักสาขาใหม่นี้ว่า วัดป่าอเมธิวาส เพราะสมาชิกส่วนใหญ่เป็นชาวอเมริกัน ต่อมาเห็นว่าเป็นการผูกขาดเรื่องเชื้อชาติจึงได้เปลี่ยนชื่อเป็น วัดป่านานาชาติ โดยมีพระอาจารย์สุเมโธเป็นประธานสงฆ์รูปแรก และทุกครั้งที่มียุติโยมจากต่างถิ่น ไปกราบนมัสการที่วัดหนองป่าพง หลวงพ่อดำมักจะแนะนำให้แวะไปเยี่ยมวัดป่านานาชาติด้วยเสมอ ยุติโยม

ที่ได้ไปเยี่ยมครั้งแรกแล้วมีความศรัทธาเลื่อมใสในการประพฤติปฏิบัติของพระฝรั่ง ก็มักจะหาโอกาสแวะเวียนไปเยี่ยมอีก และจัดกุฏิหรือผ้าป่าไปทอดถวายด้วย สำนักแห่งใหม่ จึงเริ่มมีสิ่งก่อสร้าง เสนาสนะที่ถาวรเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ

หลวงพ่อบริจาคความเอาใจใส่ในวัดป่านานาชาติเป็นพิเศษ ตั้งแต่เริ่มตั้งเป็นต้นมา ท่านมักหาโอกาสไปเยี่ยมเยียนให้กำลังใจและคำแนะนำในเรื่องต่าง ๆ อยู่เสมอ เช่น เรื่องการก่อสร้าง เสนาสนะต่าง ๆ ระเบียบข้อวัตร แม้การโยกย้ายพระฝรั่งรูปหนึ่งรูปใดไปอยู่ตามวัดสาขาอื่น ๆ ก็ต้องกราบเรียนขอโอกาสกับท่านก่อน เมื่อหลวงพ่อบริจาคอาหาร งดไปงานกุฐินตามวัดสาขาต่าง ๆ ซึ่งปกติท่านจะตระเวนไปช่วยเกือบทุกสาขา แต่สำหรับวัดป่านานาชาติแล้ว ท่านยังคงเมตตา มาร่วมเสมอไม่ขาด ท่านเคยปรารภว่า วัดป่านานาชาติต้องอยู่ติดกันกับวัดหนองป่าพง เป็นวัดสำคัญ ที่ต้องใช้เวลาและความสนใจเป็นพิเศษ

ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๒๐ พระอาจารย์สุเมธ ได้รับอาราธนาไปตั้งสำนักสาขา และอยู่ประจำที่ประเทศอังกฤษ ท่านอาจารย์ปภากรโรจึงเข้ารับหน้าที่สืบต่อมาจนถึง พ.ศ. ๒๕๒๒ ประธานสงฆ์รูปที่ ๓ ของวัดป่านานาชาติได้แก่ พระอาจารย์ชาครโร ซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่จนถึงปี พ.ศ. ๒๕๒๔ ต่อมาได้รับนิมนต์ไปตั้งวัดในประเทศออสเตรเลีย พระอาจารย์ปลันโนจึงเข้ารับหน้าที่เป็นประธานสงฆ์รูปที่ ๔

ใจเย็น ๆ ท่านประธาน

ประธานสงฆ์วัดป่านานาชาติในสมัยเริ่มแรก ประสบปัญหาในการปกครองหมู่คณะ เพราะคนต่างชาตินั้นมักมีความเชื่อมั่นในตัวเองสูง และกล้าแสดงออก เมื่อมาอยู่รวมกันมาก ๆ ก็มักมีเรื่องขัดแย้งให้ท่านประธานต้องปวดหัวเป็นธรรมดา หลวงพ่อได้แนะนำให้ต่างฝ่ายต่างละวางทิฐิมานะวางความคิดเห็น และให้กำลังใจในการปรับปรุงให้ดีขึ้น และสำหรับประธานสงฆ์ หลวงพ่อสอนย้ำเสมอว่า “ถ้าลูกศิษย์ของเรามีเรื่องขัดแย้งกัน ก็ให้พิจารณาให้ดี อย่าตัดสินว่าผู้มาใหม่ไม่ดี อย่าไปว่าคนนั้นดีคนนั้นไม่ดี ต้องใช้เวลาดูไปนาน ๆ ก่อน คุณปณิธิของเขาไปนาน ๆ อย่าไปคิดว่าดีหรือไม่ดีเลยทันที เพราะว่าทุกสิ่งทุกอย่างมันไม่แน่นอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งความรู้สึกนึกคิดของผู้ที่มีอุดมคติยังไม่แน่นอน ถ้าจะไปคิดว่าลูกศิษย์คนนี้สอนยาก มันก็ไม่แน่นอนเหมือนกัน ต้องใช้เวลาดูไปก่อน”

สุดแกล้ม ดมแก้คิดถึง

ชาวต่างประเทศที่มีโอกาสได้ใกล้ชิดหลวงพ่อ ต่างเคารพในปัญญาบารมีของท่านเป็นอย่างยิ่ง นอกจากนี้แล้ว ความเป็นผู้มีอารมณ์ขันเบิกบานแจ่มใสอยู่เป็นนิจ ด้วยเมตตาธรรมอันเต็มเปี่ยมและความสามารถพิเศษในการสื่อสาร ก็เป็นสิ่งที่จูงใจให้คนเหล่านั้น อยากเข้าใกล้ชิด มาถามปัญหาข้อข้องใจต่าง ๆ ตามประสาคนช่างคิดช่างปรุงแต่ง หลวงพ่อรู้จักจริตนิสัยของชาวต่างประเทศ และใช้อารมณ์ขันเป็นเครื่องแก้ ซึ่งให้เห็นถึงความคับข้อง ความหงุดหงิด ความโกรธ ที่ปรากฏอยู่ในใจ ให้หัวเราะกับสิ่งเหล่านี้ได้ โดยเห็นว่าเป็นเพราะอุปาทานที่เข้าไปแบกไปยึดเอาตัวทุกข์ไว้ บางครั้งก็จะทำแบบเล่น ๆ ไม่จริงจัง แต่เป็นการกระตุ้นสติ เตือนให้รู้สึกตัวว่า กำลังหลงอารมณ์อะไรอยู่ เช่น พระรูปหนึ่ง ซึ่งยังคิดถึงคู่รักเก่า จิตฟุ้งซ่านวุ่นวาย จึงไปกราบเรียนปรึกษาหลวงพ่อ ท่านได้แนะนำให้พระรูปนั้น เขียนจดหมายถึงคู่รัก ขอให้เธอเอาซีไล้ขวดเล็ก ๆ ส่งมาถวาย แล้วให้พระรูปนั้นเก็บไว้ในย่ามตลอดเวลา คิดถึงเมื่อไรก็ให้หยิบขวดซีไล้ของเธอออกมาสูดดม แฮ่!

ซีไล้ก็อาจหอมได้

เมตตาบารมีที่มีอยู่ในจิตใจของหลวงพ่อ สมดุลย์กับปัญญาบารมีที่หลักแหลม บางครั้งชาวต่างชาติที่มาเฝ้าในพระพุทธรูปศาสนา เกิดความไม่เข้าใจกันกับทางครอบครัว ซึ่งเดิมทีมีทัศนคติในทางลบต่อศาสนาตะวันออก เมื่อผู้ที่เป็นลูกหลานเกิดมีศรัทธาที่จะออกบวชจากเรือน ผู้เป็นพ่อแม่ย่อมร้อนใจเป็นธรรมดา เมื่อมีปัญหาเช่นนี้เกิดขึ้น หลวงพ่อได้เชื้อเชิญให้เขาเหล่านั้นมาเยี่ยมมาดูชีวิตความเป็นอยู่ของผู้เป็นลูก เมื่อมาเห็นแล้วก็คลายกังวลไปได้ เพราะอริยาไยไมตรีอันอบอุ่นของผู้เป็นครูบาอาจารย์ อีกทั้งสภาพแวดล้อมอันร่มรื่น สงบ เรียบร้อยอยู่ด้วยระเบียบ

วินัย ก็สามารถทำให้พ่อแม่คลายความคิดปรุงแต่งไปได้ อย่างเช่น แม่ชีฝรั่งรูปหนึ่ง ซึ่งมาบวชอยู่ที่วัดป่านานาชาติ ทำให้แม่ของเธอ ซึ่งนับถือศาสนาอิสลามเสียใจมาก ได้ขอร้องให้ลูกสาวกลับบ้านหลายครั้ง แม่ชีก็ไม่ยอม แม่ก็เลยพูดว่าจะฆ่าตัวตาย ทำให้แม่ชีเป็นทุกข์มาก พระภิกษุพาแม่มาเยี่ยม แต่ก็ไม่อยากกลับ เมื่อกราบเรียนปรึกษาหลวงพ่อก็ไม่ให้กลับ แต่แนะนำให้เชิญแม่มาเยี่ยม ท่านบอกว่า “เขารังเกียจเพราะเขายังไม่เคยเห็น แล้วก็คิดปรุงแต่งมาก” หลวงพ่อเปรียบเทียบกับความรู้สึกของตัวเองให้ฟังว่า

“...อาตมาก็เหมือนกัน จะพูดความจริงให้ฟัง อย่างเนยนี้ อ้อ! เหม็น เหม็นหลาย ไปอยู่กับพวกฝรั่งเหม็นเนย เข้าไปใกล้ทุกทีๆ เขาเอามาให้ เห็นก็ลองเอามาชิมดู อ้อ! ดีเหมือนกัน เดี่ยวนี้อร่อยแล้ว ทุกวันนี้ต้องเอามากกว่าเขา ฝรั่งเอน้อยกว่าอาตมา เนยแข็งมันยังดีแล้วซีทีนี้ แต่ก่อนได้กลิ่น เหม็นเหมือนซีไก เดี่ยวนี้ชอบเนยกะเขาแล้ว อุปมาให้ฟังอย่างนี้” สุดท้ายท่านปลอบว่า “อยู่ที่นี่แหละ เดี่ยวแม่มาหรอก” และในที่สุดแม่ของแม่ชีก็จำใจต้องมาจริง ๆ ครั้นเห็นความเป็นอยู่ของลูกแล้วก็หายห่วงและทำใจได้

อีกรายหนึ่งเป็นลูกเศรษฐี เรียนหนังสือเก่ง และมีความสามารถทางกีฬาอดเยี่ยม เมื่อมหาวิทยาลัยปิดภาคฤดูร้อน ได้เดินทางมาหาความรู้ทางพุทธศาสนาในเมืองไทย เกิดความเลื่อมใสศรัทธาในตัวหลวงพ่อกับวัดหนองป่าพง จึงขอบวชเป็นปะขาว พ่อแม่ทราบข่าวก็วิตกกังวลไปว่า ลูกชายถูกล้างสมอง แต่เมื่อมาถึงวัดและได้พบหลวงพ่อ แม้จะยังไม่เข้าใจในพระธรรมคำสอนก็ตาม แต่เขาก็เห็นว่าหลวงพ่อเป็นคนดีมีเมตตา ให้ความอบอุ่น ไม่มีเจตนาเลวร้ายอะไรต่อลูก ยิ่งเห็นกิริยามารยาทที่เรียบง่ายของลูก ก็ยิ่งเกิดความพอใจ หลวงพ่อได้เลื่อนวันบรรพชาให้เร็วขึ้นกว่ากำหนดเดิม เพื่อที่พ่อแม่จะได้มีโอกาสเห็นชายผ้าเหลืองของลูกก่อนเดินทางกลับในวันรุ่งขึ้น เขาได้จัดซื้ออาหารมาถวายจังหัน เพื่อฉลองการบวชของลูกชาย นี่ก็เป็นอีกตัวอย่างหนึ่ง ที่เมตตาและปัญญาบารมีของหลวงพ่อ สามารถเปลี่ยนความหวาดระแวง ความรังเกียจ ให้กลายเป็นความเข้าใจ และชื่นชมยินดีในที่สุด

เจ้าอุบาย

หลวงพ่อมิใช่วิถีการต่าง ๆ ที่จะสรรหามาสั่งสอนและทรมานลูกศิษย์ได้ถูกจริตนิสัยอยู่เสมอ อย่างเช่น พระฝรั่งรูปหนึ่งภูมิธรรมยังน้อย จิตใจยังไม่สงบ แต่ใจร้อนอยากจะทำออกอุตงค์ หลวงพ่อก็กไม่ขัดข้อง แต่มีเงื่อนไขว่า ต้องเดินเท้าตลอดห้าวันขึ้นรถเป็นอันขาด และห้ามพักที่เดียวเกิน ๓ คืน ช่วงนั้นเป็นฤดูร้อนเสียด้วย ไม่นานนักพระอุตงค์รูปนั้น ก็กลับวัดด้วยอาการสะบักสะบอม เนื้อตัวเกรียมแดด และที่สำคัญคือความรู้สึกได้เปลี่ยนไป เดิมเคยวาดภาพอุตงค์ไว้อย่างรื่นรมย์ เพราะคิดเอาเองว่า ชีวิตของพระอุตงค์นั้น คือการท่องเที่ยวไปในป่าเขาเล่าเนาไพรอย่างเสรี ไม่ใช่ชีวิตในวัดอย่างที่หลวงพ่อบำคณิน เมื่อได้รู้รสอุตงค์ “ของแท้” เป็นปัจจัยจัดตั้งแล้ว ท่านก็หายอยากหมดปัญหาที่จะต้องดิ้นรนต่อไป เพราะเข้าใจชีวิตของพระอุตงค์แล้วนั่นเอง

ต้องมานสักหน่อย

ครั้งหนึ่ง สมัยที่พระอาจารย์ชาโครเป็นเจ้าอาวาสวัดปานานาชาติ ได้ไปวัดหนองป่าพง เพื่อกราบเรียนปรึกษาเรื่องข้อวัตรบางประการกับหลวงพ่อ โดยมีพระฝรั่งอีกรูปหนึ่งติดตามไปด้วย พระรูปนี้กำลังแรงความเพียร และมีความปลาบปลื้มภูมิใจในการปฏิบัติของตัวเอง จึงอยากกราบเรียนหลวงพ่อ เมื่อทั้งสองรูปไปถึงวัดหนองป่าพงในตอนเย็น เข้าไปกราบหลวงพ่อที่ได้ฤกษ์ หลังจากรับโอวาทเสร็จ พระฝรั่งที่ไปด้วยก็ถือโอกาสสนทนาธรรมกับหลวงพ่อด้วยอาการของคนอวดดี พระอาจารย์ชาโครก็รู้สึกว่เพื่อนกำลังประมาท เพราะสำคัญตัวว่าเก่ง ท่านจึงสงสัยว่าหลวงพ่อจะสอนพระรูปนี้อย่างไร แต่หลวงพ่อก็ไม่ได้พูดตักเตือนอะไรเลย คงคุยไปเรื่อย ๆ จนดึก ๔ - ๕ ทุ่ม พระอาจารย์ชาโครเป็นห่วงว่าหลวงพ่อก็จะเหนื่อย ก็นิมนต์ท่านพักผ่อน แต่หลวงพ่อกลับบอกว่า “ไม่เป็นไร ไม่เหนื่อย” แล้วก็ชวนคุยต่อ จากเรื่องธรรมะก็คุยสัพเพเหระไปเรื่อย สองชั่วโมงแรก พระฝรั่งทั้งสองรูปก็สนทนาธรรมอย่างมีความสุข แต่พอถึงเที่ยงคืนกลับเป็นทุกข์ โดยเฉพาะพระรูปนั้น นั่งสัปหงกโยกไปโยกมา หลวงพ่อก็ทำไม่รู้ไม่ชี้ คุยไปเรื่อย ๆ จนตีสามจึงได้เลิก

เมื่อกลับถึงวัด พระฝรั่งทั้งสองรูป จึงได้สำนึกถึงปัญญาอันแหลมคมเฉียบขาดของหลวงพ่อ สำหรับพระรูปนั้น รู้สึกละอายมาก เพราะหลังจากได้คุยอวดความมีสติอันยอดเยี่ยมของตัวเองแล้ว ไม่กี่ชั่วโมงก็นั่งสัปหงกต่อหน้าครูบาอาจารย์ หลวงพ่อก็ได้ให้ลูกศิษย์เห็นกิเลสของตัวเอง โดยไม่ต้องพูดเตือนเลยแม้แต่คำเดียว แต่ทรมานจนความทุกข์ปรากฏให้เห็นเอง

อุบาสกเศรษฐีคนหนึ่งเคยพบหลวงพ่อที่ประเทศอังกฤษ เมื่อมาเที่ยวเมืองไทย จึงได้แวะมากราบนมัสการหลวงพ่อ และขอพักปฏิบัติธรรมที่วัดหนองป่าพงด้วย หลวงพ่อดีใจจึงให้พัก เมื่อเอาสัมภาระ คือกระเป๋าเดินทางขนาดใหญ่ ๓ - ๔ ใบ เข้าไปเก็บ ก็เหลือที่นอนนอนได้เท่านั้น แต่เศรษฐีก็มีความยินดี เพราะเคยอยู่แต่ภูผาสนี่ ได้ลองมาอยู่กุฏิกรรมฐานหลังเล็ก ๆ จึงได้เข้าใจหลักและความมุ่งหมายของการปฏิบัติธรรมอย่างมากขึ้นโดย นับว่าได้ประโยชน์คุ้มค่ากับการเสียเวลาเดินทางมาไกลแสนไกล

อาหารใจ

โยมฝรั่งคนหนึ่งตั้งปัญหาถามหลวงพ่อ ๓ ข้อว่า

“ปฏิบัติทำไม” “ปฏิบัติอย่างไร” “ปฏิบัติแล้วเกิดผลอย่างไร”

หลวงพ่อย้อนถามว่า

“กินข้าวทำไม” “กินข้าวอย่างไร” “กินข้าวแล้วเกิดผลอย่างไร”

โยมกังงและไม่ค่อยพอใจในคำตอบ เพราะไม่เข้าใจ หลวงพ่อก็อธิบายเสริมว่า

“...ปฏิบัติทำไมก็คือกินทำไม ปฏิบัติอย่างไรก็คือกินอย่างไร ก็ให้นึกซิว่าเรากินข้าวทำไม เหตุที่เรากินก็เพราะหิว มีความหิว มีความทุกข์ ถ้าไม่กินก็เป็นทุกข์อยู่อย่างนั้น เราปฏิบัติเพราะอะไร เพราะความหิว เรากินอาหารก็เพื่อระงับความหิวทางกาย เราปฏิบัติธรรมเพื่อระงับความหิว

ทางใจ ใจเป็นทุกข์ ก็ต้องใช้ธรรมะมาแก้ทุกข์ ที่นี้ปฏิบัติอย่างไร ก็เหมือนกับ เรากินอย่างไร ก็ต้องเอาอาหารมาใส่ ถ้าใจขาดอาหารก็เอาธรรมะมาใส่ ให้ใจได้กินธรรมะ ปฏิบัติแล้วเป็นอย่างไร ก็เหมือนกับกินแล้วเป็นอย่างไรนั่นแหละ กินแล้วก็อิ่มใช่ไหม ปฏิบัติแล้วก็อิ่มธรรมะ”
ฟังคำอธิบายในคำตอบนี้แล้วพลันซึ่งใจ ยิ้มเบิกบานด้วยความพอใจ

ตลกร้าย

พระชู้บนอีกรูปหนึ่ง ชอบบดีเตียนเพื่อนสหธรรมิก ครูบาอาจารย์ สถานที่ ว่าไม่สัปปายะ ไม่เอื้อเฟื้อต่อการปฏิบัติ จิตใจหมักหมมไว้แต่เรื่องอกุศลมูลจนกลืนตลบ เลยโดนหลวงพ่อกะทั่ง เอาอย่างแรง แต่เป็นเชิงตลกว่า “คุณนี่แปลก ชอบเอาชีพกใส่ย่าม แล้วพกติดตัวไปไหนต่อไหนด้วย แล้วมาบ่นว่าเหม็นชู้ ที่โน่นเหม็นชู้ ที่นี้เหม็นชู้ ที่ไหน ๆ ก็เหม็นแต่ชู้ ดีแต่บ่น ทำไมไม่ลองสำรวจ ย่ามของตัวเองดูบ้าง”

ปล่อยวาง

วัฒนธรรมของไทยได้รับรูปแบบอันดีงามหลายอย่างจากพุทธศาสนา คนไทยรับปฏิบัติมา ช้านานจนเคยชิน ส่วนชาวต่างประเทศนั้นถือว่าเป็นเรื่องแปลกใหม่สำหรับเขา จึงต้องมาฝึกเรียน กันทั้งหมด ตั้งแต่การแสดงความเคารพ การกราบ การไหว้ ตลอดจนข้อวัตรปฏิบัติต่าง ๆ ซึ่งเป็น เหตุให้พระเถรฝรั่งที่มาใหม่บางรูป เกิดความขัดเคืองใจที่ต้องทำตามธรรมเนียมประเพณีที่ตนเอง ไม่คุ้นเคย หลวงพ่อจึงสอนให้ปล่อยวางในเรื่องนี้ว่า

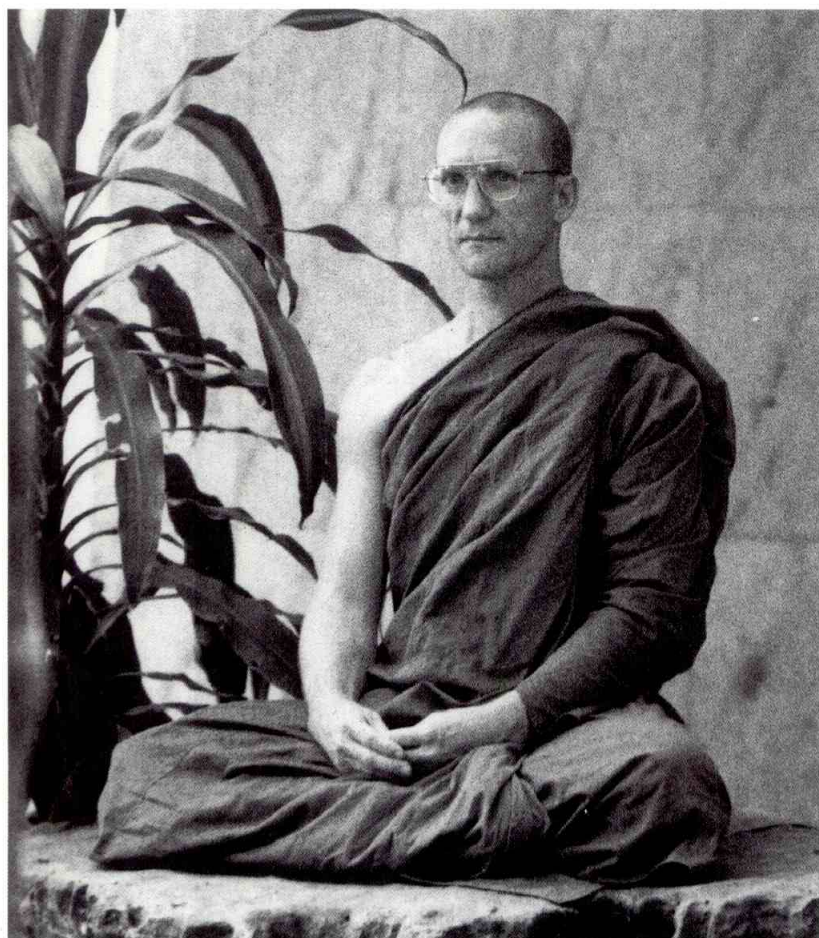
“พระพุทธรเจ้าสอนว่า คนเราไม่ว่าไทยไม่ว่าฝรั่ง ไม่ว่าที่ไหนก็ตามเถอะ คนเมืองนอก ก็ไม่รู้จักวัฒนธรรมเมืองไทย คนไทยก็ไม่รู้จักวัฒนธรรมเมืองนอก เมื่อได้มาพบกัน ปัญหาที่เราจะ ให้เข้าใจ ให้มันสบายทำยังไง พระพุทธองค์ตรัสว่า ภิกษุทั้งหลาย เมื่อท่านทั้งหลายไม่รู้ระเบียบ ของคนกลุ่มนั้น ไม่รู้ภาษาของคนในกลุ่มนั้น ท่านจงอย่าไปยึดมั่นถือมั่นในที่นั้น อันเป็นเหตุให้ได้ อยู่อย่างสบายมาก

ก็เหมือนพระเมืองไทยไปอยู่เมืองนอก แปลกหลายอย่าง ถ้าเราไปยึดมั่นถือมั่นก็ไม่สบาย ท่านบอกว่าอย่าไปยึดมั่นถือมั่น อย่าไปถือตัวในที่นั้น แล้วก็ปล่อยวางมันไป เมืองนอกมาเมืองไทย ก็เหมือนกันอย่างนั้น เห็นหลายอย่างใหม่ละ การพูดของคนไทย การกระทำของคนไทย ทุกสิ่ง ทุกอย่างของเมืองไทยไม่เหมือนเมืองเรา บางสิ่งเห็นแล้วก็สบาย

ฉะนั้นเราอย่าไปถือตัว อย่าไปยึดมั่นถือมั่นในที่นั้น เป็นเหตุที่จะทำให้เราปล่อยวาง มัน สบาย ทางโน้นมา ทางนี้มาเห็นแล้วก็ปล่อยไป เรื่องปล่อยวางมันสบาย เรื่องบุคคลแต่ละถิ่นฐาน มันไม่เหมือนกัน ที่อยู่อาศัยก็ไม่เหมือนกัน”

ต่างกันแต่เหมือน

วิธีการสอนลูกศิษย์พระฝรั่งและพระไทยของหลวงพ่อก็มีข้อแตกต่างกันเล็กน้อย เพราะเหตุที่ภูมิหลังของทั้งสองฝ่ายไม่เหมือนกันนั่นเอง กล่าวคือ พระไทยนั้นส่วนมากมาจากชาวบ้านที่มีการศึกษาไม่สูงนัก มีประสบการณ์ทางโลกน้อย มาบวชด้วยศรัทธาบ้าง บวชตามประเพณีบ้าง โดยปกติคนไทยที่เป็นชาวบ้านโดยทั่วไป ส่วนมากมีศรัทธาจิตสอนง่าย เมื่อมีความรักและความเกรงกลัวหลวงพ่อดีสมด้วย การลดมานะละทิฐิทำได้ง่ายกว่า จึงพร้อมที่จะรับโอวาทคำสอนของท่านได้ง่าย โดยไม่มีข้อโต้แย้งสงสัยมากนัก ประกอบกับความคุ้นเคยกับสภาพแวดล้อมของท้องถิ่น ทำให้การดำเนินชีวิตประจำวันเป็นไปด้วยความราบรื่น ไม่มีปัญหาในการปรับตัว ทำให้ต้องคิดมากอันเป็นสาเหตุของความเครียด ภูมิหลังดังกล่าวนี้มีผลดีต่อการปฏิบัติภาวนา ในแง่ที่ว่าช่วยให้จิตสงบเป็นสมาธิได้ง่าย เพราะไม่ค่อยฟุ้งซ่านไปกับความคิด แต่ก็มีนิเวศน์ตัวสำคัญคือ กามฉันทะ ดังนั้นในการสอนลูกศิษย์พระไทย หลวงพ่อจึงเริ่มด้วยการเน้นที่ข้อวัตรปฏิบัติ และการเจริญสมาธิให้จิตใจสงบก่อน แล้วพิจารณาร่างกาย อย่างไรก็ตาม ท่านมิได้จำกัดวิธีภาวนาอย่างตายตัว เพราะเป็นหน้าที่ของผู้ปฏิบัติแต่ละคน ที่จะค้นคว้าหาวิธีที่เหมาะสมสำหรับตัวเอง สำหรับพระฝรั่งนั้น มาบวชด้วยศรัทธาในการปฏิบัติจริง ๆ เพราะชาวต่างประเทศที่เข้ามาสู่ศาสนาพุทธ ก็เนื่องด้วยความสนใจในการทำสมาธิ การฝึกจิตให้ได้รับความสงบ ซึ่งศาสนาของตนเองไม่มี และส่วนใหญ่เป็นชนชั้น

กลางที่มีการศึกษา มีประสบการณ์ทางโลกมาก ช่างคิดปรุงแต่ง อีกประการหนึ่งที่ทำให้ชาวต่างประเทศสนใจในศาสนาพุทธ ก็เพราะเห็นว่า เป็นศาสนาที่ไม่ได้สอนให้เชื่ออย่างมงาย แต่สอนวิธีปฏิบัติให้พิสูจน์ด้วยตนเองได้ด้วย ซึ่งเหมือนกับหลักวิทยาศาสตร์อันเป็นวิถีชีวิตที่พวกเขาคุ้นเคย อุปนิสัยของฝรั่งนั้น ไม่ค่อยเชื่อเรื่องอะไรง่าย ๆ เพราะเคยชินกับการใช้ความคิด ความฟุ้งซ่านจึงเป็นนิเวศน์ตัวสำคัญที่ทำให้จิตสงบได้ยาก อย่างไรก็ตามถ้าทำจิตสงบได้แล้ว การเจริญปัญญาขั้นต่อไปจะก้าวหน้าได้เร็ว หลวงพ่อจึงใช้วิธีสอนโดยให้ *ธรรมะชั้นสูงสุด* เพื่อกะตุ้นให้ใช้ความคิดพิจารณา ซึ่งเหมาะกับอุปนิสัยของฝรั่ง และใช้อารมณ์ขันเป็นเครื่องแก้ หรือผ่อนคลายความตึงเครียด

สำหรับข้อแตกต่างระหว่างภูมิหลังของฝรั่งและไทย ดังกล่าวมาข้างต้น คงจะชัดเจนเฉพาะคนไทยในชนบทเท่านั้น เพราะปัจจุบันวิถีชีวิตของคนไทยเปลี่ยนแปลงไปมาก คนในเมือง - หลวง โดยเฉพาะในกรุงเทพมหานครนั้น ดูจะมีรูปแบบของการดำเนินชีวิตคล้ายคลึงกันกับของชาวตะวันตกไปเสียแล้ว เพราะฉะนั้นวิธีสอนที่หลวงพ่อใช้กับลูกศิษย์ฝรั่ง ก็คงจะเหมาะสมกับนักปฏิบัติชาวไทยที่มีภูมิหลังอย่างเดียวกัน เช่นพวกที่เรียกตัวเองว่า ปัญญาชนหรือมาจากสังคมที่เจริญของเมืองหลวงเช่นกัน

อย่างไรก็ตาม เมื่อพูดถึงเรื่องจิตของชาวตะวันออกและชาวตะวันตก ที่มีผู้สงสัยว่าเหมือนกันหรือแตกต่างกันอย่างไรรึนั้น หลวงพ่อชี้แจงว่า

“...โดยพื้นฐานแล้วไม่แตกต่างกัน ชนบธรรมเนียมประเพณีอันเป็นสิ่งภายนอกและภาษาที่ใช้อาจดูต่างกัน แต่ความรู้สึก (จิต) ของมนุษย์นั้น มีลักษณะเฉพาะตามธรรมชาติ ซึ่งเหมือนกันหมดไม่ว่าชาติใด ภาษาใด ความโลภและความเกลียดก็มีเหมือนกัน ทั้งในจิตใจของชาวตะวันออกหรือตะวันตก ความทุกข์และการดับแห่งทุกข์ก็เหมือนกัน”

อดทนและทนได้

การหันเหวิถีชีวิตจากสิ่งแวดล้อมในสังคมและวัฒนธรรมของชาวตะวันตก มาสู่ชีวิตของพระป่าในแผ่นดินอีสานนั้น ความอดทนเป็นคุณธรรมเบื้องต้นที่นักบวชชาวต่างชาติจะต้องพยายามเข้าถึงให้มากที่สุด ทั้งนี้หลวงพ่อได้ให้กำลังใจกับลูกศิษย์ฝรั่งอย่างอบอุ่นว่า

“...ท่านต้องอดทน ความอดทนและความทนได้สำคัญมากในการฝึกปฏิบัติของเรา เมื่อผมยังเป็นพระหนุ่ม ๆ อยู่ ผมไม่ได้รับความยากลำบากมากเท่าท่าน ผมพูดภาษาพื้นเมือง และฉันอาหารพื้นเมืองของผมเอง แม้กระนั้น บางวันผมอยากสึก และถึงกับอยากฆ่าตัวตาย ความทุกข์เช่นนี้เกิดจากความเห็นผิด เมื่อท่านได้เห็นความจริง คือสังขารแล้ว ท่านจะละทิ้งทศณะและทสิฐิเสียได้ ทุกอย่างจะเข้าสู่ความสงบ การอดทนนี้จึงเป็นการประพฤติปฏิบัติ เป็นรากฐานของผู้ปฏิบัติ ถ้าบ้านอยู่กรุงเทพฯ นี้ออดทนคงจะไม่ไหวเสียแล้ว คงจะหนีไปกรุงเทพฯ เสียแล้ว อันนี้ บ้านมันอยู่ข้ามทวีป พอนึกว่าจะไปก็ โอ้...ลำบากเหมือนกัน จำเป็นต้องทนก็ทน ฉันดำสั้มมะละกอ อยู่ที่นี่แหละ

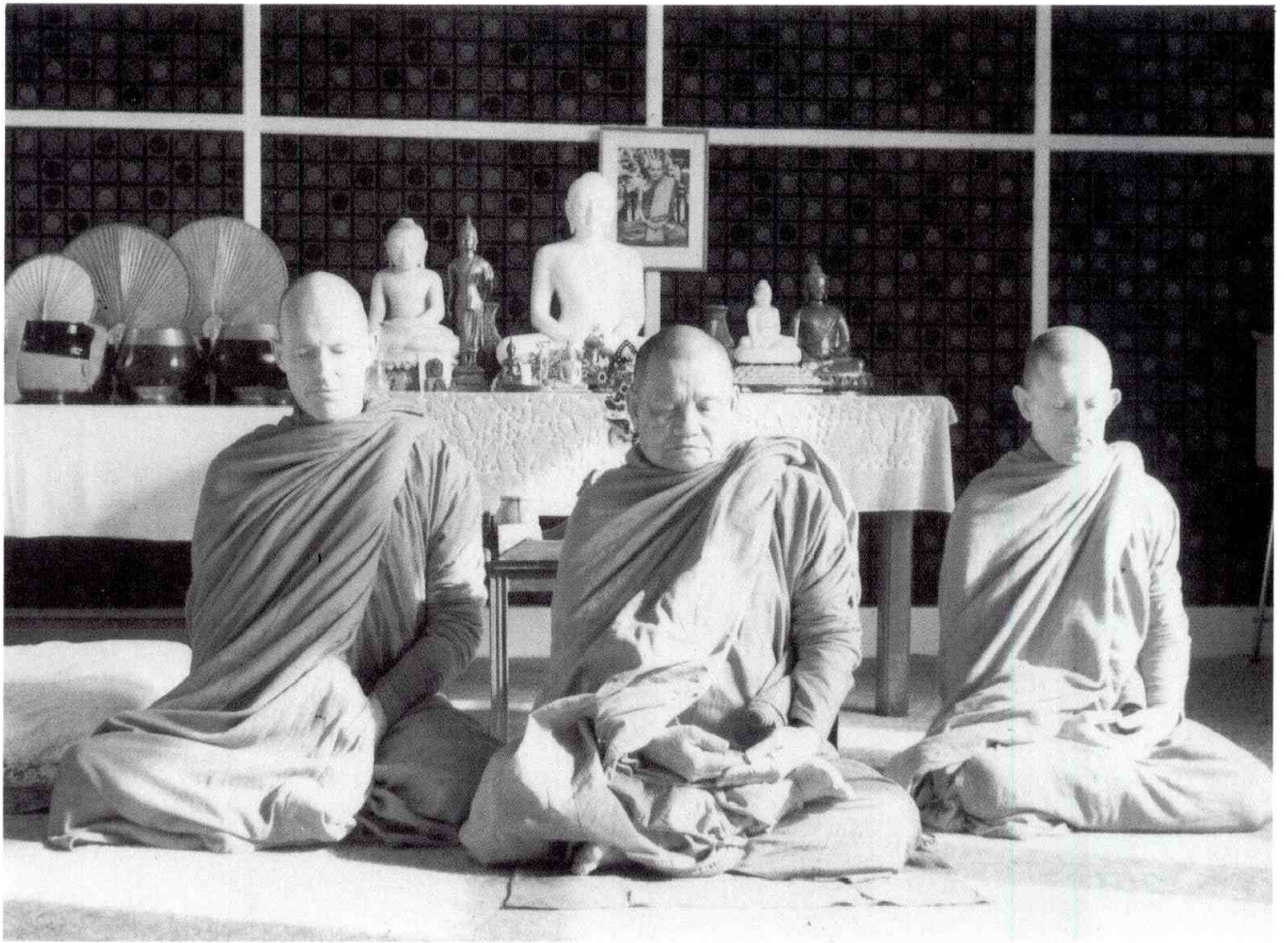
ทำไปนาน ๆ มันก็ชิน เลยดีเสียอีกทีนี้ ชอบข้าวเหนียวอีกแล้ว เรียกว่ามันเกิดใหม่ทุกรูป จะต้องเป็นอย่างนั้น มันเปลี่ยนอากาศ เปลี่ยนอาหารสารพัด มันฝันใจอย่างนี้ การฉันทันในบาตร มีความีหวานก็ใส่ลงไปทั้งนั้นแหละ ใครมันจะชอบ ทุกคนลองดูซิ ถ้ากิเลสไม่หมดมันก็ขัดข้องมันเรื่อยไปแหละ เอาอาหารเทลงไปในบาตรซิ เอาบวดพักทองเทเข้าไปอีกซี...เอ้า จะมีกิเลสใหม่ละดูเอาเถอะ มันขัด ๆ ข้อง ๆ อยู่นั่นแหละ มันเป็นของมันอยู่ นี่เรียกว่า การขัด การฝึกเตือนสติเราบางทีมันก็ไม่ได้ แต่ก็ฝึก การฝึกมันก็ต้องเป็นอย่างนี้”

พระอาจารย์เมธมโม ได้บันทึกประสบการณ์เกี่ยวกับความอดทนไว้ดังนี้

“หลวงพ่อบอกให้คุณค่าเรื่องความอดทนไว้อย่างสูง และมักจะพร่ำสอนพวกเราเรื่อย ๆ ไม่มีอะไรหรอก ให้อดทนเท่านั้นเอง ท่านจะพูดเช่นนั้น อาตมารู้ตัวดีว่าเป็นหนึ่งในบรรดาผู้ที่มักจะป่นคราง และไม่ค่อยจะแน่ใจในเรื่องนี้ แต่อาตมามักพยายามจนถึงที่สุด ตอนนี้อาตมารู้แล้วว่า การเพียรตรองคอยและเฝ้าดูนี้ เป็นสิ่งที่มีคุณค่ามาก การใช้ชีวิตอยู่กับหลวงพ่อนั้น ไม่น่าเบื่อเลย แต่เราจะต้องไหวตัวตลอดเวลา เหมือนกับทหารที่ดี ต้องเตรียมพร้อมเสมอ การที่เราไม่อาจคาดการณ์อะไรล่วงหน้ากับท่านได้นี้ ทำให้เราแย่งไปอีก เมื่อเราไม่ค่อยแน่ใจกับสิ่งที่เราคิดว่าเราเข้าใจแล้ว ครั้งหนึ่งอาตมาได้ออกเดินทางไปกับท่าน เพื่อแวะเยี่ยมวัดต่าง ๆ ที่เป็นสาขา อาตมาเกือบจะคลั่งเพราะความที่อยากจะซักจื๊วที่มีกลิ่นเหม็นของตัวเอง อาตมาตีใจมากเมื่อเราพากันหยุดพักยังที่แห่งหนึ่ง อาตมาเห็นสามเณรต่างพากันรีบเข้าโรงซักผ้า เพื่อนำจีวรของหลวงพ่อบ้างไปซัก อาตมาคิดว่าจีวรของตัวเองแล้วรีบตามพวกเณรไป โดยมีพระติดตามอีกรูปหนึ่ง ซึ่งตกที่นั่งเดียวกันกับอาตมา ตามมาติด ๆ โชคไม่ดีที่เราไม่ได้พิจารณาเสียก่อนว่า เมื่อจีวรของหลวงพ่อบ้างถูกซักก่อน ก็จะต้องถูกนำเอาออกมาก่อน ตากก่อนแล้วก็แห้งก่อน ของอาตมากำลังดูพอดิ ๆ ตอนที่อาตมาได้ยินเสียงตะโกน เมื่อมองข้ามบริเวณไปก็เห็นหลวงพ่อนั่งห่มจีวรเรียบร้อยแล้ว อยู่ในรถ ซึ่งกำลังเตรียมพร้อมจะออก ไม่มีอะไรจะทำได้นอกจากรีบคว้าเอาทุก ๆ อย่างแล้วไปกันต่อ เพื่อนของอาตมาโชคไม่ดีเท่าอาตมา จีวรของท่านซักหลังอาตมา ดังนั้น ทั้ง ๆ ที่ห่มขึ้นหมาด ๆ ท่านก็ต้องนั่งมาข้างหลังรถบีค็อพ แล้วคลี่ตาก ส่วนเล็ก ๆ น้อย ของจีวรจากตัวท่านเท่าที่จะทำได้ เพื่อให้มันแห้งกลางแดด

หลวงพ่อดูแลพวกเรา แต่ท่านไม่พะเน้าพะนอพวกเราเลย ท่านปล่อยให้พวกเราเรียนรู้ อะไร ๆ ด้วยตนเองมากเท่าที่จะเป็นไปได้ อาตมาจำได้ว่าท่านฟังอาตมาลงแรงอธิบายความยุ่งยากต่าง ๆ ที่อาตมาได้ประสบมาอย่างสนใจ สนใจแล้วท่านก็ยิ้ม พลางชี้มือไปที่ตัวท่านเอง แล้วก็บอกว่า ผมก็เหมือนกัน แค่นั้นเอง ท่านเป็นผู้ที่ทนต่อสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างน่าพิศวง การที่ต้องทนกับพระหลาย ๆ รูป โดยที่บางรูปก็เะอะจะแก้ง้างอย่างอาตมา ซึ่งพูดภาษาที่ท่านเองพูดไม่ได้ นับว่าต้องทนมากเหลือเกิน แต่ดูท่านจะไม่คิดอะไรเลย ยกเว้นครั้งหนึ่ง ซึ่งมีอะไรบางอย่างผิดพลาดมาก แล้วหันไปกบแกที่มีความสุขว่าเรานั้น ก็เปลี่ยนโฉมเป็นเสือกินพระที่น่ากลัวที่สุดเท่าที่จะสามารถจินตนาการได้ ท่านไม่ทำเป็นเล่นเลย อาตมาชอบมาก”

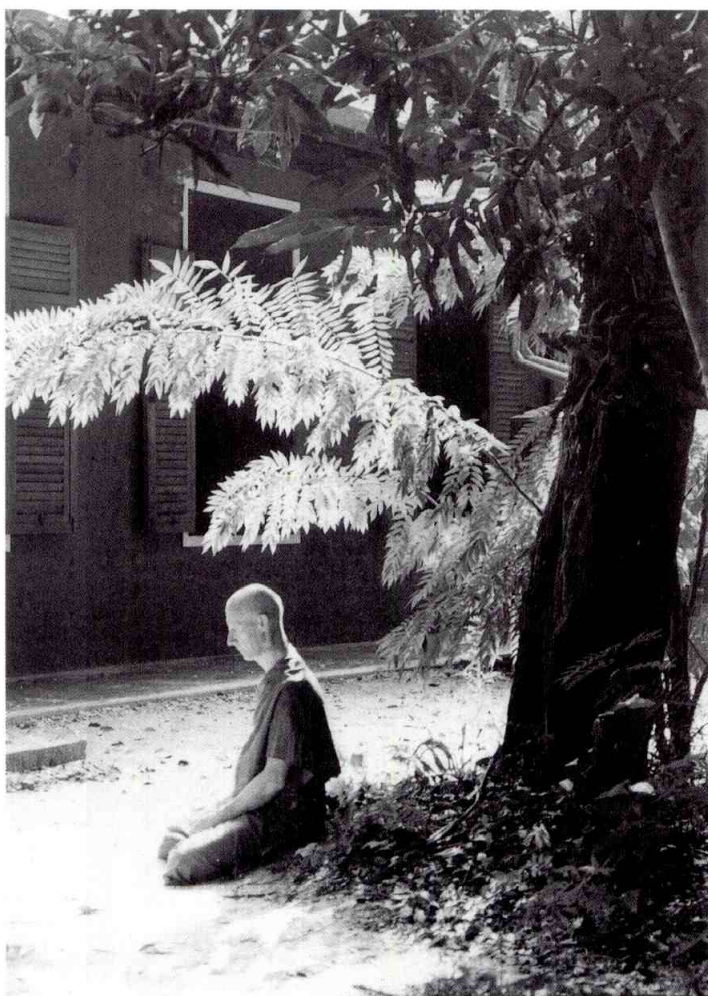
โอวาท หยุดแล้วทัน

วันนี้ก็นับว่าการบรรพชาอุปสมบทสำเร็จลงโดยสงฆ์พร้อมกัน ไม่มีการบกพร่องทุกประการ ฉะนั้นให้ถือว่าเป็นสหธรรมิกด้วยกัน ให้มีความรักใคร่กัน ให้มีความเมตตา กัน สงเคราะห์กัน ถึงแม้ว่าเราอยู่ต่างประเทศก็ดี อยู่คนละแห่งหนก็ดี ก็ให้ใจมารวมที่ธรรมะของพระพุทธองค์ มันก็เป็นอันเดียวกันทั้งนั้น รูปร่าง สันฐาน วรรณะ ไม่มีอะไรแปลก ก็เป็นอยู่อย่างนั้น พระพุทธเจ้าของเราต้องการให้มารวมเป็นอันเดียวกันเท่านั้นแหละ พวกเราทั้งหลาย ถึงแม้จะต่างภาษากัน ก็ตามเถอะ ไม่รู้จักภาษากันก็ให้มันรู้เรื่องกัน ถึงพูดกันไม่ได้มองดูหน้าดูตาก็รู้เรื่องกัน จิตใจก็สบาย เราเป็นสมณะกลุ่มเดียวกัน ฉะนั้นจึงมีความรักใคร่เมตตา กันทุก ๆ ท่าน มีอะไรเกิดขึ้นในกลุ่มของเรานั้น ก็พูดกันดี ๆ ทุกท่านให้มีความเห็นกันดี ๆ ว่าผมรู้อย่างนั้น ผมเป็นอย่างนั้น เราก็รับฟัง ถึงผมให้ธรรมะที่ดี ประทานสงฆ์ที่นี้ก็ดี ก็ให้ฟังไว้ ท่านให้เป็นผู้ฟัง ฟังเฉย ๆ อย่าวิ่งตามทางโน้นทางนี้ พยายามดู ผมเข้าใจตามทางพิจารณาว่า อะไรที่มันวิ่งเป็นวงกลมมันเร็วที่สุดนะ เราจะวิ่งตามมันไม่ทัน จะต้องอยู่เฉย ๆ ดูมันวิ่ง ตัวเราไม่ต้องวิ่งกับมัน มันจะมัลลอเรา ๆ ก็นั่งอยู่ที่เดียว ก็หมายความว่า เมื่อจิตของเราหยุดแล้วมันจะรู้สึกอะไรหลาย ๆ อย่าง ถ้าวิ่งตามมันไม่ทัน แต่ถ้าหยุดแล้วทัน อันนี้มันก็แปลกเหมือนกัน

อารมณ์ทั้งหลายนี้ก็เหมือนกัน มันก็เป็นของมันอยู่อย่างนั้น พระพุทธเจ้าท่านว่า ให้ฟังด้วยความเคารพ ฟังไป ก็เพราะพระพุทธเจ้าของเราท่านสอนว่า ให้ตรงไปอย่างนี้ อย่าไปทางนี้ อย่าไปทางโน้น ท่านให้ตรงไป ถ้าจะเห็นถูกมันก็ถูกอยู่ที่นี่ ถ้าผิดมันก็ผิดอยู่ที่นี่ เราอย่าไปยึดมันถือมันอะไรทั้งนั้น ความเห็นของเราที่เกิดขึ้นมาในใจนี้ มันก็เป็นความเห็นนั่นเอง ความจริงใครๆ ก็ยังไม่รู้จัก เพราะมันเป็นของมันอยู่อย่างนั้น ฉะนั้นพระพุทธเจ้าจึงให้สังวรสำรวจมวงไว้ อย่าเพิ่งเข้าใจว่าข้างโน้น อย่าเพิ่งเข้าใจว่าข้างนี้ ให้ดูเฉยๆ ต่อไปมันจะเกิดความรู้สึกจะมีปัญญา คือมันจะไม่วิ่งไปตามอารมณ์ทั้งหลายเหล่านั้น

คำสอนที่สูงสุดของพระพุทธเจ้านั้น ท่านให้ว่าง กำแล้วก็ว่าง กำมันดูให้รู้ รู้แล้วก็ว่าง อย่างนี้ ผลที่สุดก็ต้องเป็นอย่างนี้ทั้งหมด ต้องว่าง ถ้าเราเข้าใจของเราทุกอย่าง จะต้องว่าง ถ้าไม่ว่างก็ไม่ถูกแล้ว นี่ของฉัน นั่นของฉัน ไม่ถูก รู้แล้วต้องว่าง เพราะว่าคำสอนของพระพุทธเจ้าของเราคือหมด หมดไม่มีเหลือ มันมีแล้วก็ต้องให้มันหมดสิ้น ที่ท่านเรียกว่า ชีณาสโว เป็นผู้สิ้นจากอาสวะ ความดีรู้แล้วก็ว่าง ความชั่วรู้แล้วก็ว่าง อย่าไปติดทั้งสองข้างนี้ ถ้าเราไปติดอยู่ข้างนี้ ติดอยู่ข้างโน้น มันก็เป็นเหตุ ถ้ามีเหตุมันก็มีปัจจัยอย่างนี้เรื่อยไป นี่เรียกว่า เราเกิด พระพุทธเจ้า

ต่อไปจะเกิดความรู้สึก
จะมีปัญญา
คือจะไม่วิ่งตามอารมณ์
ทั้งหลายเหล่านั้น

ท่านว่าเกิด ถ้ามีเกิดขึ้น มันก็เป็นเหตุให้เกิดปัจจัยปรุงแต่ง เกิดแล้วมันก็ต้องตาย

เรามองไปรอบ ๆ ทั้งหมดนะ มีแต่คนเกิดทั้งนั้นนะที่ตาย คนไม่เกิดไม่เคยเห็นตาย นี่ให้เข้าใจอย่างนี้ อย่าไปมองดูอื่นไกล อะไรที่มันมีเหตุมันมีผล อะไรที่มันเป็นเหตุแล้ว มันเป็นผล มันก็เป็นโลกียวิสัยอยู่อย่างนั้น มีเหตุมีผล ก็เรียกว่ามีเกิดมีตาย มีสุขมีทุกข์ มีเกลียดมีรักอยู่เป็นอย่างนี้เรียกว่าโลก

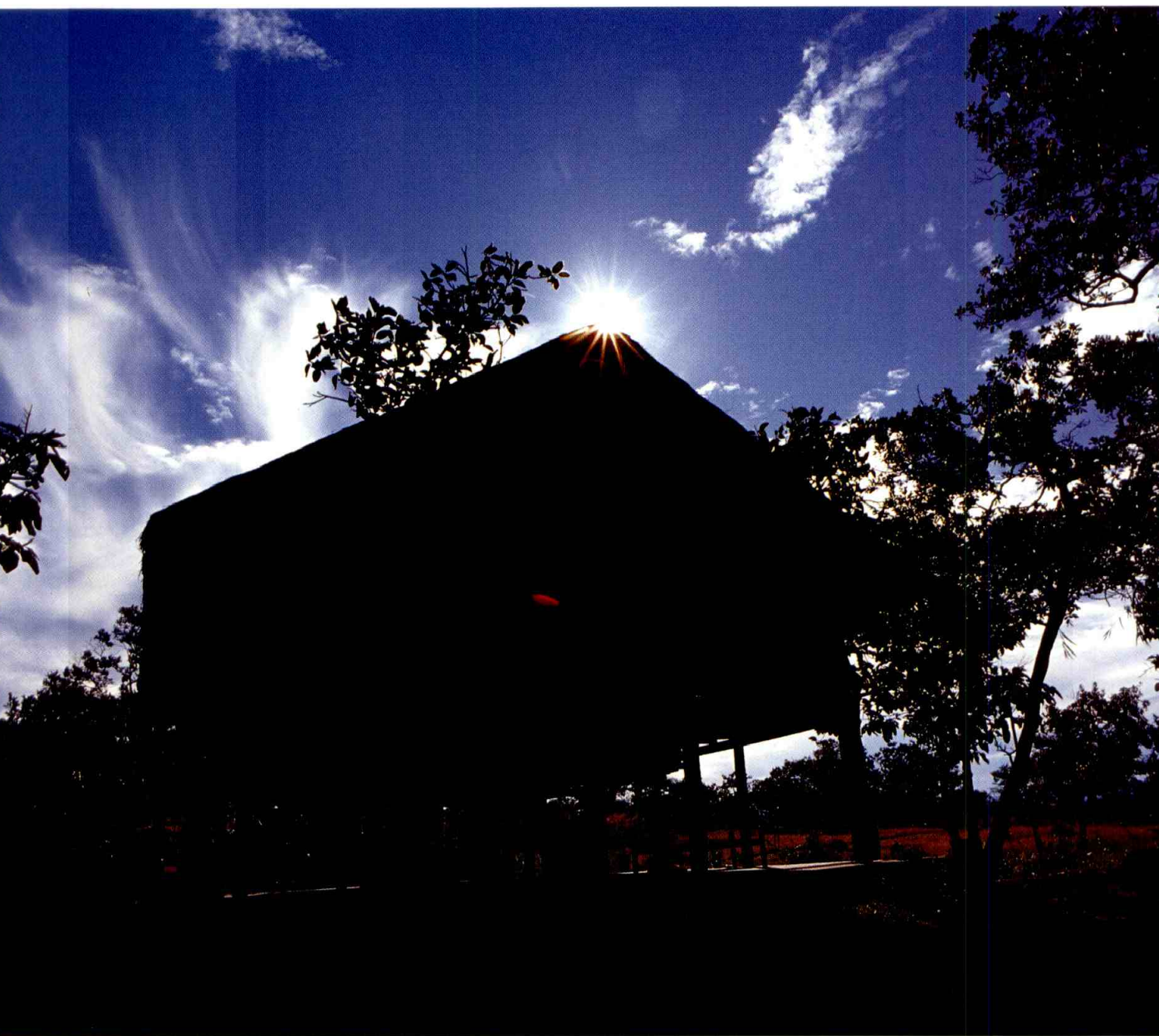
ผลที่สุดคำสอนของพระนี่หมด รู้เหตุก็ว่างเหตุ รู้ผลก็ว่างผล จะไปอยู่ที่ไหน ? อยู่ทีนอกเหตุเหนือผลนั่นนะ นอกเกิดเหนือตาย อยู่ทีนั่น อยู่ทีมันสิ้นมันหมด ตรงนั้นก็ไม่มีอะไร จิตเราก็ตกจากเหตุผล สงบจากความเกิดตาย สงบจากความสุขทุกข์ อยู่ในความสงบอย่างนั้น ไม่มีเหตุผลอะไร ตรงนั้น เพราะมันนอกเหตุเหนือผลแล้ว ที่สุดนี้เรามุ่งไปตรงโน้น ที่เราปฏิบัติกันนี้ เรามุ่งไปตรงโน้น พระพุทธเจ้าท่านก็สอนแค่นี้ ต่อโน้นไปที่เราปฏิบัติโน้นเป็นเรื่องของเราที่จะเดินทางต่อไป ท่านมีเรือมีพายเตรียมไว้ให้เรา แล้วปล่อยให้เราทั้งเรือทั้งพาย ถ้าเราพายไปเรือมันก็วิ่ง ถ้าเราไม่พายไปเรือมันก็หยุดอยู่แค่นั้น

มีเช่นนั้นผมซึ่งเป็นอุปัชฌาย์ของพวกท่านทั้งหลาย ทั้งอาจารย์สวดทั้งหลายในวันนี้ เพื่อประกอบขึ้นส่วนทั้งหลายให้มารวมเข้ากันเป็นพระ ให้ตรงเข้าไปสู่ความสงบ ตรงนั้นก็ไม่มีอะไร เราอยู่ด้วยกันไปด้วยความสามัคคี อยู่ด้วยความสงบอย่างนั้น มีอะไรก็อย่าไปมองกันในทางที่มันผิด จิตของเราเป็นเครื่องวัด พระพุทธเจ้าว่าทำจิตใจของเราให้สงบ ไม่ให้ทุกข์เกิด ถ้าใจเราเป็นทุกข์ อันนั้นไม่ใช่คำสอนของพระ ใจเป็นทุกข์เดือดร้อนกระวนกระวาย อันนี้ก็เหมือนกันฉันนั้น

เมื่อเราบวชเป็นเณร เมื่อเราบวชเป็นพระ ก็คือคนเก่านั้นแหละ ไม่ใช่คนอื่นหรอก เป็นนาคก็คน ๆ นี้ เป็นเณรก็คน ๆ นี้ เป็นพระก็คน ๆ นี้ เป็นคนเก่าไม่ใช่คนอื่น ฉะนั้นอย่าเพิ่งไปสำคัญตัวว่าเป็นโน้นเป็นนี่ ของเก่าที่เราปฏิบัตินะ ของเก่าเหมือนเราทุก ๆ วัน ทุกรูปทุกนามที่อยู่รวมกันนี้ ถ้าพูดตามความจริงแล้วนะ ไม่มีไทย ไม่มีฝรั่ง มีแต่ ดิน น้ำ ไฟ ลม เท่านั้น ไม่มีอะไรทั้งนั้น อันนี้เรียกว่าสมมุติขึ้นมา

มีเช่นนั้นทุกท่านที่มารวมกันด้วยกันนี้ ให้มีความเมตตาจิตสมาเสมอ ให้รักกันโดยธรรมะ อย่ารักกันโดยโลก ในเวลานี้พวกเราซึ่งเป็นคนไทย เป็นคนฝรั่ง อยู่คนละแดน และมารวมกันได้ อย่างนี้ เป็นประโยชน์อย่างหนึ่ง ให้ประชาชนในกลุ่มชนนี้ดูอย่างพวกท่านทั้งหลาย ที่อุตส่าห์มาบวชในเมืองไทยนี้ ก็เป็นเหตุอีกอันหนึ่งเป็นการปลุกศรัทธาคนไทย ให้มีความเลื่อมใสในพุทธศาสนา ยิ่ง ๆ ขึ้น เดียวนี้เมืองไทยมันจะเสื่อม ๆ ไปแล้ว อย่างที่มหาพระ จะค้นธรรมะอย่างแท้จริง ไม่ค่อยมี มาขอเหรียญกับหลวงพ่อกับมาขอน้ำมนต์กับหลวงพ่อกับมาขออะไรต่ออะไรทั้งนั้นนะ ไม่รู้เรื่องอย่างมากมายเอาอาหารดี ๆ มาให้ฉัน ได้บุญหลาย ธรรมะแท้ ๆ นะมันกลายเป็นไป ไม่ค่อยจะเห็น ไม่ค่อยได้ปฏิบัติกัน

ดังนั้นในเวลานี้โลกกำลังจะเป็นอย่างนี้ เราถึงมีความรู้สึก เราอยู่คนละประเทศ ได้มารวมกันอยู่ที่นี่ มันก็เป็นของแปลกเหมือนกัน ประชาชนทั้งหลายเห็นพวกท่านทั้งหลาย ซึ่งอยู่

ในเมืองนอกมารวมกันอยู่ในเมืองไทย มาฉันข้าวเหนียวก็ได้ มาพูดภาษาไทยก็ได้ มาพูดภาษาลาวก็ได้ มาอยู่ที่ทุกซ่ ๆ ยาก ๆ ลำบากก็อยู่ได้ อย่างนั้นผมจึงพูดเมื่อไปกรุงลอนดอนว่า พวกท่านนี้จะต้องไปทำดอกเตอร์ที่วัดหนองป่าพง คือเปลี่ยน ผมมีความรู้สึกว่ พวกท่านตายไปแล้วฟื้นคืนมาคือมาพบปรับตัวเข้ากับอากาศ กับอาหารสารพัดอย่าง พวกท่านทั้งหลายก็มีความอดสาหะฝ่าฝืนอุปสรรคอันนี้มา แม้ตลอดถึงคำพูดหรือขานนาค เป็นต้น บวชได้ในพุทธศาสนานี้ก็เรียกว่าน่าเลื่อมใสที่พยายามเป็นไปได้อย่างนี้

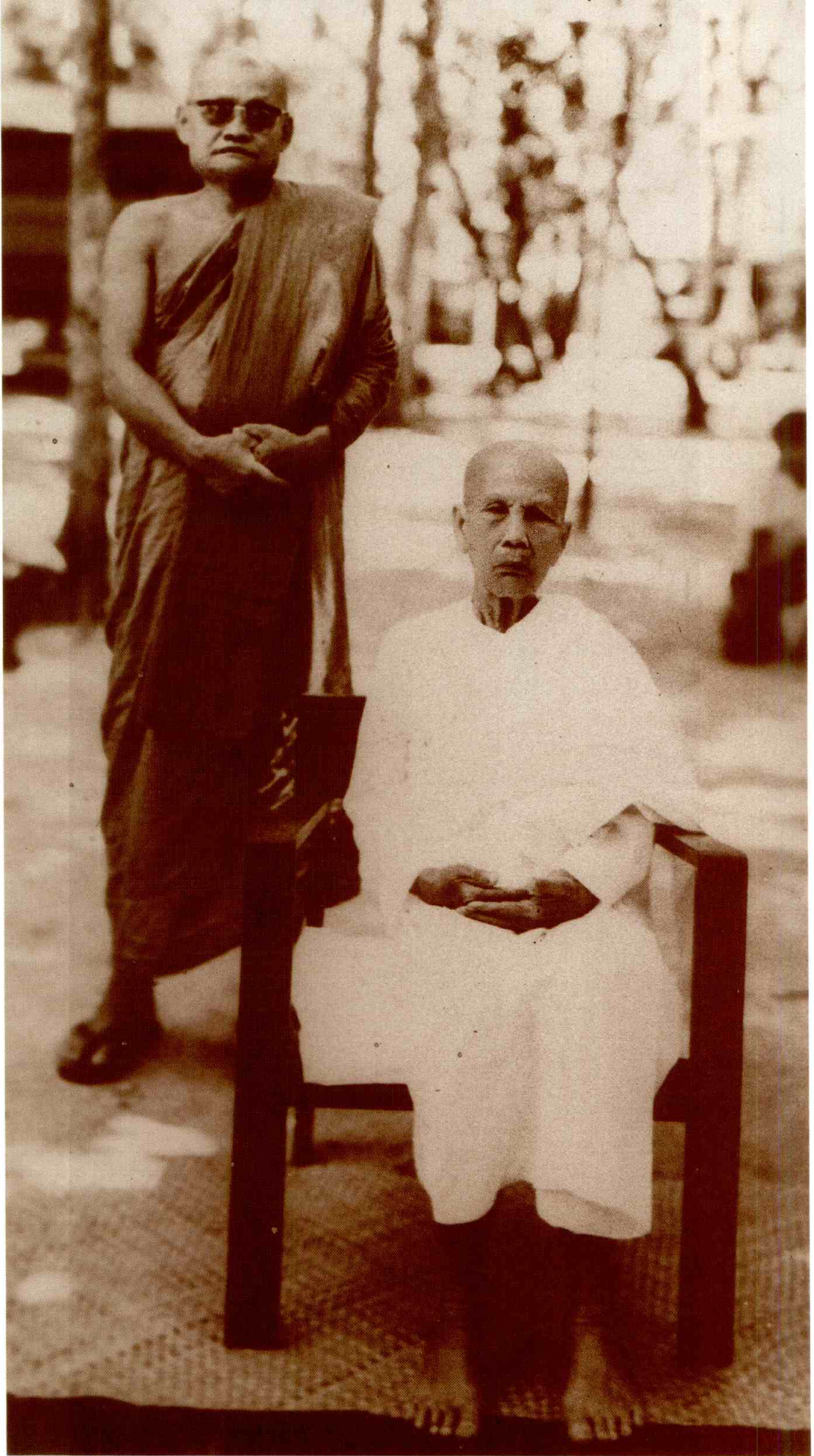
มิเช่นนั้นพวกเราทุกเหล่า ผู้เป็นอุปัชฌาย์อาจารย์ที่สวดนั้น ก็เป็นอาจารย์ของเราทั้งหลายอย่าลืมกัน ให้มีความเคารพคารวะ คณะสงฆ์ทั้งหลายที่มาวมกันอยู่นี้ ก็มีความสงเคราะห์

อนุเคราะห์พวกท่านทั้งหลาย เช่นที่เป็นอย่างนี้ เป็นต้น อันนี้เป็นบุญอันเลิศ เป็นบุญอันประเสริฐ
ต่อไปนี้ขอพวกท่านทั้งหลายจงไปสังวร จงไปสำรวจ ประพติธรรมปฏิบัติด้วยตนเอง เราอยู่รวม
กันไปก็เป็นเพื่อนเป็นมิตรกันไป ความดีความช้วนนั้นก็ทำเอาเอง พระพุทธเจ้าเป็นแต่ผู้บอกเท่านั้น
ไม่ใช่คนที่ทำให้เรา ให้เรามีความเห็นอย่างนี้

ขอให้พวกท่านทั้งหลายจงอยู่เป็นสุขด้วยสันติธรรม ให้บรรลุคุณธรรมอันยิ่งขึ้นไป อยู่ด้วยกัน
ด้วยความสงบสุข ในวัดหนองป่าพงนี้ พวกเราเมื่อบวชมาแล้ว จะเที่ยวสังวรไปไหน เราก็ต้อง
ปรึกษาอุปัชฌาย์อาจารย์ เพื่อนภิกษุทั้งหลาย ฉะนั้นเราจึงขอนิสัย ถ้าเราไปเรื่อย ๆ ยังไม่รู้เรื่อง
อะไรสารพัดอย่าง มันก็ลำบากเหมือนกัน ไม่ค่อยจะดี พวกเราทั้งหลายก็ไปมาบ้างแล้ว ไปโน้นไปนี้
ตามสาขาทั้งหลาย แล้วก็มารวมปฏิบัติให้ไป โดยมากอยู่ในอารักขาของพ่อแม่ ของกฎเกณฑ์
ซึ่งเราขอนิสัยนั้น ให้ได้นิสัยเสียก่อน เป็นภิกษุเก่าก็เรียกว่า ๕ พรรษา ๕ พรรษานี้ ถ้าเรามีหุ
มีตา ต้องได้ฟัง ศึกษาเล่าเรียนจนพอสมควร ๕ พรรษานี้พระพุทธเจ้าเรียกว่าเป็นพระเก่า หรือ
เป็นพระที่ควรฝึกได้ หรือเป็นพระที่เรียนรู้พอรักษาตัวคุ้ม อย่างนั้น ท่านจึงได้จัดว่าเป็นพระเก่า

ฉะนั้น ถ้าใครมาศึกษาเอาแบบอย่างจากครูบาอาจารย์ แล้วกลับไปจากครูบาอาจารย์
ไปแล้วก็กลับมาศึกษา เอามารวมสิ่งทั้งหลายเข้าให้เป็นอันเดียวกัน แล้วมาศึกษากัน อาจจะเป็น
ประโยชน์ไปถึงเมืองนอก ที่บ้านเราทั้งหลายที่เมืองทั้งหลายที่เราจะออกไป จะเป็นประโยชน์
เหลือเกิน ความจริงของพุทธศาสนานั้น ดึงดูดจิตใจคนไทย จิตใจคนเมืองนอกให้มารวมกลุ่ม
อันเดียวกันได้ มันก็เป็นของแปลกอยู่เหมือนกัน ฉะนั้นจงพากันตั้งอกตั้งใจ บัดนี้เป็นพระ เป็นพระ
สมมุตินะ จะเป็นพระจริง ๆ นะต้องไปทำให้เป็นเอง ต้องสังวรสำรวจต่อไป วันนี้ก็เป็นเวลา
พอสมควร

หลวงพ่อและโยมมารดา แม่ชีพิมพ์ ช่างไซติ